

Centrālā statistikas pārvalde

gada pārskats 2018

gada pārskats
2018

Priekšvārds

Godātais lasītāj!

Aizvadīts spraiga darba gads Latvijas simtgades zīmē. Viena no galvenajām prioritātēm 2018. gadā bija partnerības nodrošināšana ar datu sniedzējiem, un ar pilnu pārliecību varu teikt, ka arvien vairāk orientējamies uz mūsu klientu – uzņēmumu –, kam jāsniedz statistikas pārskati. Lai atvieglotu saziņu ar CSP, esam atvēruši klientu Zvanu centru, lai operatīvāk atbildētu uz respondentiem aktuāliem jautājumiem un katrs saņemtu nepieciešamo konsultāciju.

Vēlos uzsvērt, ka CSP nejaudā respondentiem informāciju, ko nepieciešamajā detalizācijā, termiņā un kvalitātē iespējams iegūt no administratīvo datu avotiem, piemēram, no uzņēmumu gada pārskatiem, PVN deklarācijām u.c., tomēr lielākajai daļai statistisko rādītāju citi alternatīvie datu avoti neeksistē vai neatbilst statistikas standartiem, tāpēc respondentiem informācija jāsniedz CSP. Esam īpaši gandarīti par saņemto uzņēmēju atzinību – "Uzņēmēju izvēle" novērtējuma ietvaros aptaujātie uzņēmēji visaugstāk novērtējuši sadarbību ar mums, kā arī izcēluši CSP kā uz klientiem orientētas iestādes darbību.

Mēs lepojamies, ka esam ieviesuši kvalitātes vadības sistēmu un ieguvuši starptautisko kvalitātes zīmi. CSP arvien pilnveidojas, lai strādātu vēl labāk, un iegūtie ISO sertifikāti to apliecina. CSP, nodrošinot oficiālo statistiku, darbojas atbilstoši starptautiskiem standartiem gan kvalitātes pārvaldības, gan informācijas drošības pārvaldības jomā. Šis sasniegums ir mūsu darbinieku kopīgā darba rezultāts un loģisks apliecinājums gadu gaitā izstrādātiem un pilnveidotiem CSP darbības procesiem. Atbilstība nepārtraukti pieaugošajām datu lietotāju un normatīvo aktu prasībām ir izaicinājums ikvienai statistikas iestādei, un tas nepārprotami sekmē iestādes izaugsmi.

Mēs īstenojam savu vīziju un strādājam, lai Latvijā, tāpat kā citās valstīs, statistikas ražošanā tiek izmantoti jauni datu avoti un metodes, kurus kombinē ar tradicionālajām aptaujām un administratīvo datu avotu informāciju, lai statistika būtu iespējami detalizēta un ātri pieejama visiem, kam tā nepieciešama lēmumu pieņemšanai.

Atbilstoši mūsu datu lietotāju vajadzībām un piešķirtā finansējuma iespējām paplašinām statistikas datu klāstu un detalizācijas līmeni, veicot arī eksperimentālās statistikas aprēķinus, izmantojot jaunus datu avotus un metodes.

2019. gadā Latvijas statistika svinēs 100 gadu pastāvēšanas jubileju. Lai sekmīgi darbotos mainīgajā vidē, celtu darba efektivitāti, mēs modernizējam statistikas ražošanu, darba organizācijā ieviešam starptautiski atzītas metodes un modeļus, esam aktīvi sadarbības partneri mūsu klientiem.

Izsaku pateicību respondentiem, sadarbības partneriem, kā arī mūsu kolektīvam par radošu pieeju iestādes uzdevumu izpildē, kā arī vēlu labus panākumus nākamajā statistikas simtgadē.

A handwritten signature in blue ink, reading "A. Zīgure". The signature is fluid and cursive.

Centrālās statistikas pārvaldes
priekšiece

Priekšvārds	3
Satura rādītājs	5
Pārskatā lietotie saīsinājumi	7
Misija, vīzija, pamatvērtības un darbības virzieni	8
2018. gada notikumu kalendārs	11
CSP prioritārie uzdevumi un rezultatīvie rādītāji 2018. gadā	17
Statistikas padomes aktivitātes 2018. gadā	21
Statistikas dimensijas	24
Komunikācija ar sabiedrību	32
“Konsultē vispirms!” ieviešana, sadarbības pilnveidošana ar respondentiem	36
Kvalitāte statistikā – ceļš līdz starptautiskajam sertifikātam	39
Attīstības projektu ieviešana un sadarbība apsekojumu statistikā	42
Starptautiskā sadarbība	48
CSP modernizācija un resursu pārvaldība	53
2019. gadā veicamie prioritārie uzdevumi	59

SAĪSINĀJUMI, MISIJA , PAMATVĒRTĪBAS UN DARBĪBAS VIRZIENI

Pārskatā lietotie saīsinājumi

ANO EEK	Apvienoto Nāciju Organizācijas Eiropas Ekonomiskā komisija
CAWI	Datorizētas personu interneta aptaujas
CSP	Centrālā statistikas pārvalde
DGINS	Eiropas nacionālo statistikas iestāžu vadītāju konference
ECB	Eiropas Centrālā banka
EK	Eiropas Komisija
EM	Ekonomikas ministrija
ES	Eiropas Savienība
ESF	Eiropas Sociālais fonds
ESS	Eiropas Statistikas sistēma
ESSK	Eiropas Statistikas sistēmas Komiteja
ESAO	Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija
EU SILC	Eiropas Savienības statistika par ienākumiem un dzīves apstākļiem
DVV	Darbības veida vienība
SSPK	Statistikas un statistikas politikas komiteja
ESBRs	Vienots Statistikas biznesa reģistru tīkls Eiropā
Eurostat	Eiropas Savienības Statistikas birojs
ERG	Eiropas Grupu reģistrs
FRIBS	Integrētās uzņēmējdarbības statistikas pamatregula
IKP	Iekšzemes kopprodukts
Intrastat	ES dalībvalstu savstarpējās tirdzniecības ar precēm statistiskās uzskaites sistēma
ISDAVS	Integrētā statistisko datu automatizētā vadības sistēma
IZM	Izglītības un zinātnes ministrija
LMT	Latvijas mobilais telefons
MK	Ministru kabinets
OECD	Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija
OSS	Oficiālās statistikas sistēma
PCI/SPCI	Saskaņotais patēriņa cenu indekss
PMLP	Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde
SOPA	Sociālās palīdzības organizēšanas lietojumprogramma
SPOLIS	Valsts sociālās politikas monitoringa informācijas sistēma
SSDN	Sociālās statistikas datu noliktava
SUR	Statistikas uzņēmumu reģistrs
SVF	Starptautiskais valūtas fonds
USS	Uzņēmējdarbības strukturālā statistika
Vision 2020	ESS attīstības stratēģija
VDVV	Vietējā darbības veida vienība
VID	Valsts ieņēmumu dienests
VIP	Vīzijas ieviešanas projekti
VZD	Valsts zemes dienests

Vīzija, misija, pamatvērtības un darbības virzieni

Darbības mērķis

CSP darbības mērķis ir nodrošināt oficiālo statistiku un koordinēt oficiālās statistikas sistēmu, ievērojot starptautiski atzītus principus, nodrošināt statistiskās informācijas lietotājus ar neatkarīgu augstas kvalitātes oficiālo statistiku, kā arī īstenot funkcionālo pakļautību attiecībā uz citām statistikas iestādēm oficiālās statistikas nodrošināšanas jomā.

Oficiālo statistiku nodrošina, lai sasniegtu kādu no šiem mērķiem:

- normatīvo aktu vai attīstības plānošanas dokumentu izstrāde, ieviešana, uzraudzība vai novērtēšana vai attīstības scenāriju vai prognožu izstrāde;
- normatīvajos aktos noteikto valsts institūciju funkciju izpilde, izņemot privātpersonu kontrolēšanas, uzraudzības vai sodīšanas funkciju izpildi;
- sabiedrības vispusīga informēšana.

Misija

CSP darbības misija ir nodrošināt statistiskās informācijas lietotājus ar neatkarīgu augstas kvalitātes oficiālo statistiku lēmumu pieņemšanai, pētniecībai un diskusijām.

Vīzija

CSP ir moderna, inovatīva statistikas iestāde, kas ir līdere kvalitatīvas statistikas nodrošināšanas jomā valstī.

CSP stratēģiskais virsmērķis – modernizēt oficiālās statistikas nodrošināšanu, ieviešot e-risinājumus, attīstīt metodoloģiju un paaugstināt atbilstības vispārējām kvalitātes prasībām līmeni par 5 %.

CSP personāls ir motivēts, apveltīts ar nepieciešamajām kompetencēm un atbilstošām prasmēm un zināšanām, uz rezultātu orientēts, spējīgs ieviest inovatīvus risinājumus.

Pamatvērtības

CSP savā darbībā balstās uz šādām kopīgām pamatvērtībām – zināšanas, sadarbība, atklātība, tiesiskums un atbildība.

Mūsu pamatvērtība ir izglītots, profesionāls, godīgs un uzticams personāls, ko raksturo augsta saskarsmes kultūra un tiekšanās uz kvalitatīvu darba rezultātu.

CSP ēka
Lāčplēša ielā 1, Rīgā

Vīzija, misija, pamatvērtības un darbības virzieni

CSP darbības virzieni

- Statistikas nodrošināšana un uz procesiem orientētas statistikas ražošanas attīstība.
- Statistikas un datu pieejamības attīstība, ieviešot inovatīvus risinājumus.
- CSP statistisko datu vākšanas, apstrādes un izplatīšanas informācijas sistēmu modernizācija.
- Oficiālās statistikas nodrošināšanas sistēmas koordinācija valstī.

CSP stratēģiskās prioritātes

- Jauno ekonomisko parādību, tai skaitā globalizācijas ietekmes, inovācijas procesu, migrācijas plūsmu, klimata pārmaiņu, digitālās informācijas attīstības savlaicīga uztvere un iekļaušana statistikas ražošanā.
- Partnerības nodrošināšana ar datu sniedzējiem, jauno datu īpašniekiem un datu lietotājiem. Profesionalitātes, darbības efektivitātes un kvalitātes paaugstināšana.
- Uz datu lietotāju mainīgajām vajadzībām orientēta statistisko datu savlaicīga ražošana un izplatīšana, aktīvs informatīvs atbalsts sabiedrībā notiekošo procesu analītiķiem un partnerība pētnieciskajam sektoram.
- CSP modernizācijas attīstība, darba organizācijā ieviešot Vispārējo statistikas procesu modeli.
- Principa „Konsultē vispirms” attīstība, virzoties uz vienotu klientu atbalsta servisu, regulāra administratīvā sloga uzraudzība ar virzību uz tā samazināšanu, aktīva komunikācija ar CSP datu lietotājiem par apmierinātību ar pieejamo statistiku un nepieciešamajiem jaunajiem datiem.
- Oficiālās statistikas nodrošināšanas sistēmas attīstības procesu koordinēšana, veidojot vienotu valsts statistikas sistēmu.
- Pastāvīga efektivitāti veicinošu inovatīvu risinājumu ieviešana statistikas ražošanā.
- Efektīva CSP resursu pārvaldība, veicinot darbinieku profesionālās kompetences un turpinot virzību uz iestādes atbalsta funkciju optimizāciju, pakalpojumu digitalizāciju un e-risinājumu stiprināšanu, tai skaitā uz bezpapīra biroja darbības nodrošināšanu.

2018. GADA NOTIKUMU KALENDĀRS

2018. gada notikumu kalendārs

Janvāris

- No 2016. gada 1. janvāra līdz 2019. gada beigām Latvija (Centrālā statistikas pārvalde) rotācijas kārtībā ievēlēja ANO Statistikas komisijā biedra statusā.
- 15.–16. janvāris, Parīze (Francija). Sociālās statistikas departamenta direktore M. Behmane piedalās OECD seminārā "Migrācija".

Februāris

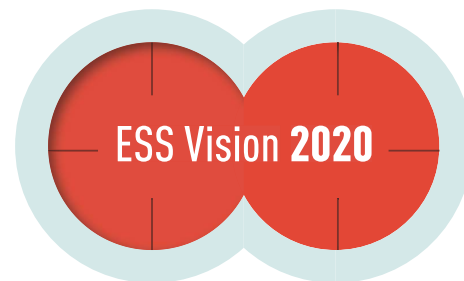
- 1.–2. februāris, Viļņa (Lietuva). CSP eksperti piedalās ESSnet reģionālajā konferencē: ESS Vīzijas 2020 datu validācijas pamatprincipi.
- 8. februāris, Luksemburga. CSP priekšiece piedalās ESS komitejas 36. sanāksmē: būtiskākie sasniegumi *ESS Vīzijas 2020* ieviešanā, Eiropas Statistikas programmas stratēģiskie mērķi un struktūra pēc 2020. gada.

Marts

- 8. marts, Rīga. CSP rīko sanāksmi par *Eurostat* Grantu shēmas projektiem statistikas iestādēm, kas nodrošina Eiropas oficiālo statistiku.
- 5.–9. marts, Ņujorka (ASV). CSP priekšiece A. Žigure piedalās ANO Statistikas komisijas 49. sesijā: Dati un indikatori *Dienaskārtībai 2030* ilgtspējīgai attīstībai; atvērtie dati un lielapjoma dati oficiālajai statistikai; klimata pārmaiņu statistika.
- 5. marts, Luksemburga. CSP eksperte D. Zariņa piedalās *Eurostat* informatīvajā sanāksmē par projektu finanšu jautājumiem un e-grantu līgumiem.
- 14.–15. marts, Luksemburga. Eiropas statistisko datu lietotāju atbalsta centru darbinieku pieredzes apmaiņas darba grupas sanāksmē piedalās CSP eksperte I. Ķemlere un spriež par *Eurostat* izplatīšanas rīkiem, Eiropas statistisko datu lietotāju atbalsta centru veiksmīgo pieredzi, jauno Eiropas statistiku.
- 15. marts, Luksemburga. *Eurostat* seminārā par izaicinājumiem, lai slēgtu EKS 2010 atkāpes, piedalās CSP eksperts I. Abražuns un diskutē par problēmjautājumiem: nefinanšu bilanču rādītāju aprēķins un iztrūkstošo iepriekšējo gadu laikrindu aprēķins.

Aprīlis

- 9.–10. aprīlis, Parīze (Francija). CSP eksperti U. Ainārs un D. Kļaviņš piedalās OECD seminārā "Statistikās informācijas sistēma".
- 11.–12. aprīlis, Luksemburga. CSP ekspertes I. Kallione un I. Malašenko projekta "Pārskats par uzņēmējdarbības funkciju starptautisku pārceļšanu"

2018. gada notikumu kalendārs

ietvaros *Eurostat* Speciālajā darba grupā diskutē par metodoloģijas pilnveidošanu, FRIBS Īstenošanas un Delegēto aktu sagatavošanu par globālo vērtību ķēžu apsekojumu un prezentē metodoloģiskā ziņojuma projektu.

- 11.–12. aprīlis, Ženēva (Šveice). CSP eksperts A.Plāte piedalās ANO/EEK Augsta līmeņa seminārā par Oficiālās statistikas stratēģisko partnerību.
- 11.–13. aprīlis, Ženēva (Šveice). CSP speciāliste J.Minkevica un D.Dille ANO/EEK seminārā par statistikas modernizēšanas standartu atbalstu un koplietošanu diskutē, kā palielināt izpratni par "ModernStats" modeļu savstarpējām saiknēm un veicināt pieredzes, ideju un zināšanu apmaiņu, lai modernizētu statistikas datu sagatavošanu, izmantojot šos modeļus.
- 17.–18. aprīlis, Rīga. Notiek Baltijas valstu statistiķu sanāksme par USS un ārvalstu saistītu uzņēmumu statistikas (FATS) paveikto un nākotnes uzdevumiem.
- 18.–20. aprīlis, Atēnas (Grieķija). Notiek Net-SILC3 projekta starptautiskais seminārs par labākām praksēm EU-SILC apsekojumā un Net-SILC3 projekta starptautiskā konference.

Maijs

- 10.–11.maijs, Viļņa (Lietuva). CSP Baltijas valstu statistikas iestāžu sadarbības vadības grupas sanāksme.
- 16.–17.maijs, Barselona (Portugāle). CSP vadība piedalās ESS seminārā par IT informācijas drošības incidentu pārvaldību.
- 17. maijs, Luksemburga. CSP priekšniece A.Žīgure ESS komitejas 37. sanāksmē diskutē par Ikgadējo darba programmu 2019. gadam, nākotnes pieeju prioritāšu noteikšanai ESS. Latvija (A.Žīgure) tiek izraudzīta par Partnerības grupas jauno locekli.
- 17.–18. maijs, Rīga. CSP notiek divu dienu seminārs "Kvalitātes vadības sistēmas procesa nodrošināšana statistikas datu vākšanā un apstrādē", kura mērķis ir veicināt izpratni par CSP prioritātēm un iestādes virzību, kā arī iesaistīt mērķu noteikšanā, noteikt problēmrisinājumus mērķu sasniegšanai.
- 22.–23.maijs, Sofija (Bulgārija). CSP priekšniece A.Žīgure piedalās *Eurostat* seminārā par nacionālo statistikas iestāžu salīdzinošās izvērtēšanas nākamo posmu.
- 22. maijs, Rīga. Notiek CSP rīkotais seminārs "Teritoriālā statistika un tās izmantošanas iespējas", kura laikā uzaicinātie pašvaldību interešu pārstāvji un citi datu lietotāji tiek iepazīstināti ar jaunā CSP veiktā apsekojuma par dzīves kvalitāti Latvijas lielajās pilsētās rezultātiem.

2018. gada notikumu kalendārs

Jūnijs

- 1.–2. jūnijs, Tallina (Igaunija). CSP vadība piedalās Baltijas valstu sadarbības vadības sanāksmē.
- 18.–21. jūnijs, Ženēva (Šveice). CSP priekšniece A. Žīgure piedalās Eiropas statistiķu konferences 66.plenārsesijā un ESAO un SSPK 15. sanāksmē par oficiālās statistikas pieaugošo lomu un statistikas iestāžu spēju pielāgoties lietotāju jaunajām un pieaugošajām vajadzībām digitālajā laikmetā.
- 20. jūnijs, Luksemburga. CSP eksperte S.Prole *Eurostat* speciālās darba grupas sanāksmē dalās pieredzē par ESRs biznesa arhitektūru, aplūkojot arī pamatjautājumus par ķēdes vadības principa ieviešanu ESRs, ietvaru un iekļaujamajiem rādītājiem.
- 27.–29. jūnijs, Krakova (Polija). J.Minkevica un I.Pauļuka piedalās Eiropas konferencē par kvalitāti oficiālajā statistikā, sniedzot prezentāciju par CSP pieredzi virzībā uz integrētu kvalitātes un risku vadību statistikas iestādē.

Augusts

- 21.–24. augusts, Jelgava. CSP eksperts M.Liberts rīko CSP, LU un LLU Baltijas-Ziemeļvalstu-Ukrainas sadarbības tīkla pieredzes apmaiņas semināru par apsekojumu statistiku.

Septembris

- 1. septembris – CSP aprit 99 gadi, kopš iestādes dibināšanas.
- 7. septembris Kopenhāgena (Dānija). CSP priekšniece A.Žīgure strādā 69. Partnerības grupas sanāksmē un uzklausa Austrijas prezidentūras ziņojumu par jaunumiem tiesību aktu izstrādē un ieviešanā. Diskutē par gatavošanos 2018. gada DGINS konferencē.
- 10.–12. septembris, Amsterdamā (Nīderlande). CSP eksperts J. Jukāms piedalās *Eurostat* sanāksmē par datu analītikas pielietojumiem un izaicinājumiem oficiālajā statistikā.
- 10.–14. septembris, Hāga (Nīderlande). CSP eksperts J.Breidaks piedalās konferencē un hakatonā par R izmantošanu oficiālajā statistikā.
- 12.–14. septembris, Oslo (Norvēģija). CSP personāla speciālisti piedalās ANO EEK konferencē "Personāla vadība un apmācības statistikas iestādēs".
- 26.–28.septembris, Ženēva (Šveice). CSP speciālists P.Veģis piedalās ANO EEK/ *Eurostat* tautas skaitīšanas ekspertu sanāksmē par gatavošanos 2020. gada cikla iedzīvotāju un mājokļu skaitīšanām – metodoloģiju, jauniem datu avotiem, tajā skaitās Big data, administratīvo datu avotu kvalitātes novērtējumu, tautas skaitīšanu pēc 2020.gada, tehnoloģiju risinājumiem, datu izplatīšanu, ģeotelpisko informāciju u.c. saistītām tēmām.

2018. gada notikumu kalendārs

Oktobris

- 2.–4.oktobris, Astana (Kazahstāna). CSP eksperte A.Švarckopfa piedalās *UNICEF TransMonee* projekta koordinātoru sanāksmē, kuras mērķis ir veicināt minētā reģiona statistikas iestāžu sadarbību, lai uzlabotu informācijas kvalitāti, un risina jautājumus par datu vākšanu attiecībā uz bērniem, kuri cietuši no vardarbības.
- 10.–12. oktobris, Bukareste (Rumānija). CSP priekšniece A.Žigure piedalās 104. Eiropas nacionālo statistikas iestāžu vadītāju (DGINS) konferencē un 38. ESSK sanāksmē par virzību uz uzticamas viedās statistikas nodrošināšanu.
- 10.–12. oktobris, Ženēva (Šveice). CSP ekspertes R.Skakunova un I.Oksentjuka ANO EEK Statistikas datu vākšanas seminārā "Atjautīga datu iegūšana" gūst pieredzi, kā identificēt inovatīvus paņēmienus un labāko praksi statistikas datu vākšanas jomā.
- 17.–18.oktobris, Luksemburga. CSP eksperti P.Onufrijevs un A.Pavlova piedalās Eurostat preču starptautiskās tirdzniecības statistikas mikrodatu apmaiņas un IT apvienotās darba grupas sanāksmē un diskutē par Intrastat modernizēšanas jautājumiem.
- 18.–19. oktobris, Bamberga (Vācija). CSP ekserts P. Nalivaiko piedalās Eiropas statistikas ieinteresēto pušu konferencē par lielajiem datiem (Big data), komunikāciju starp valstu nacionālajiem statistikas birojiem un statistikas datu lietotājiem, administratīvo datu izmantošanu, e-komerciju u.c.
- 23.–25.oktobris, Kijeva (Ukraina). CSP eksperts M. Liberts piedalās Austrumeiropas, Kaukāza un Centrālāzijas valstu un Mongolijas augsta līmeņa seminārā par oficiālās statistikas modernizāciju un iepazīstina dalībniekus ar CSP pieredzi attiecībā uz R programmas izmantošanu statistikas ražošanai.
- 24.–26.oktobris, Ženēva (Šveice). CSP eksperte S.Šulca piedalās ANO sanāksmē par migrācijas statistiku.

Novembris

- 5.–6. novembris, Rīga. CSP ekspertes I.Kallione un I.Malašenko projekta "Pārskats par uzņēmējdarbības funkciju starptautisku pārceļšanu" ietvaros rīko Metodoloģiskās darba grupas starptautisku sanāksmi, kur prezentē metodoloģisko ziņojumu, diskutē par dažādu valstu pieredzi un sasniegtajiem rezultātiem.
- 7.–9. novembris, Luksemburga. CSP eksperte O. Pritula granta projekta "Teritoriālā statistika 2017–2018" ietvaros piedalās *Eurostat* darba grupas

2018. gada notikumu kalendārs

sanāksmē, kas reģionālajā, urbānajā un lauku attīstības statistikā notiek pirmo reizi, un diskutē par projekta ieviešanas aktualitātēm un risināmajām problēmām.

- 14.–20. novembris, Vašingtona (ASV). CSP eksperte D.Tomase piedalās SVF 5. Statistikas forumā "Digitālās ekonomikas mērīšana: statistikas izaicinājumi jaunas ekonomiskās realitātes apstākļos".
- 19.–20. novembris, Vīne (Austrija). CSP priekšniece A. Žīgure piedalās ESS ģenerāldirektoru seminārā par statistikas iestāžu lom valdību un ES digitalizācijas stratēģiju ieviešanā.
- 22. novembris, Rīga. CSP organizē starptautisku semināru „Mobilo datu lietošana statistikā”.
- 21.–22.novembris, CSP ekspertes I.Kallione un I.Malašenko piedalās speciālās darba grupas un metodoloģijas izstrādes atbalsta grupas sanāksmē par uzņēmējdarbības funkciju starptautisku organizēšanu, jaunu statistikas rādītāju izstrādi uzņēmējdarbības globalizācijas novērtējumam.

Decembris

- 5. decembris, Brisele (Beļģija). CSP eksperte I.Kallione piedalās ES Padomes statistikas darba grupas sanāksmē par Uzņēmējdarbības ietvarregulas (FRIBS) izskatīšanu.
- 6.–7. decembris, Kopenhāgena (Dānija). CSP eksperti S.Šulca un J.Jukāms strādā ESSnet KOMUSO projekta darba grupā “Daudzavotu statistikas kvalitāte: Kvalitātes pasākumi un aprēķinu metodes sociālajā statistikā”.
- 7. decembris, Kopenhāgena (Dānija). CSP priekšniece A. Žīgure piedalās 70. Partnerības grupas sanāksmē par ESS prioritāšu noteikšanu un ESS Vīzijas 2020 ieviešanas gaitu.
- 13.–14. decembris, Luksemburga. CSP eksperte I.Skujeniece *Eurostat* Biznesa statistikas darba grupas sanāksmē diskutē par globalizācijas aktivitātēm – *Intrastat* ieviešanas projekta modernizāciju, komerciālā nekustamā īpašuma rādītājiem u.c.

CSP PRIORITĀRIE UZDEVUMI UN REZULTĀTĪVIE RĀDĪTĀJI 2018. GADĀ

CSP prioritārie uzdevumi un rezultatīvie rādītāji 2018. gadā

Statistikas likuma prasības un CSP darbības stratēģijā 2017.–2019. gadam definētie mērķi, noteiktās prioritātes un uzdevumi ietekmēja iestādes darbību, modernizējot oficiālās statistikas nodrošināšanu, ieviešot e-risinājumus, attīstot metodoloģiju un paaugstinot atbilstību vispārējām kvalitātes prasībām. 2018. gada 27. novembrī Ministru kabinets apstiprināja "Centrālās statistikas pārvaldes nolikumu", bet 2018. gada 11. decembrī apstiprināja *Oficiālās statistikas programmu 2019.–2021. gadam*. 2018. gadā sertificēta oficiālās statistikas nodrošināšana, iegūstot ISO 9001:2015 standarta „Kvalitātes pārvaldības sistēmas. Prasības” sertifikātu.

Galvenie pārskata perioda pasākumi, kuri ietekmēja CSP darbību:

- nodrošināta *Oficiālās statistikas programmā 2018.–2020. gadam* noteiktā oficiālā statistika savas kompetences ietvaros;
- pirmo reizi veikts ārējās migrācijas apsekojums. Iedzīvotāju skaita novērtēšanas metodoloģijas attīstībai izvērtēta iespēja piesaistīt ārvalstu ekspertu;
- savlaicīgi saražota un izplatīta statistika atbilstoši datu lietotāju mainīgajām vajadzībām attīstības plānošanas dokumentu izstrādei, diskusijām, pētniecībai, lēmumu pieņemšanai, uzņēmējdarbības vides veidošanai valstī.
- izstrādāti jauni, inovatīvi statistikas produkti, specifiskam mērķim veidoti inovatīvi statistikas publicēšanas risinājumi, ģeotelpiskā statistika, radīta jauna iestādes tīmekļa vietne, izveidots interaktīvs tīmekļa rīks par Latvijas iedzīvotāju iekšējo migrāciju Latvijas robežās kopš 2000. gada. Publicēti eksperimentālās statistikas dati par ciemiem, kā arī lauksaimniecības eksperimentālā statistika. 2018. gadā atbildēts uz 1 148 informācijas pieprasījumiem, kas saņemti no iedzīvotājiem, valsts institūcijām un uzņēmumiem, 21 datu lietotājs regulāri nodrošināts ar statistikas datu apkopojumiem, atbildēts uz 223 mediju jautājumiem, izplatītas 139 statistikas ziņas, kā arī informācija par CSP darbības aktualitātēm, izstrādātas infografikas;
- sagatavota *Oficiālās statistikas portāla* projekta dokumentācija programmas *Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) projekti (2014–2020)* ietvaros, izsludināti iepirkumi.
- turpināta ārējās tirdzniecības statistikas sistēmas modernizēšana, lai

CSP prioritārie uzdevumi un rezultatīvie rādītāji 2018. gadā

izveidotu Vienoto importa eksporta statistikas informatīvo sistēmu VIESIS. Centrālā finanšu un līgumu aģentūra uzaicinājusi CSP sagatavot un iesniegt ERAF projekta iesniegumu "Ārējās tirdzniecības statistikas datu apstrādes sistēma";

- izveidots vienotais klientu apkalpošanas centrs – zvanu centrs principa *Konsultē vispirms* ietvaros uzlabota sadarbība ar respondentiem, sniedzot atbalstu un konsultācijas;
- programmas "Statistiskās informācijas sagatavošana jauno ES iniciatīvu veidošanai" ietvaros 12 mēnešos aktīvs bija 51 granta projekts. No jauna uzsākti 23 projekti, 19 projekti pabeigti, bet par 16 realizētajiem projektiem sagatavoti un nosūtīti uz *Eurostat* projekta noslēguma ziņojumi;
- īstenots CSP modernizācijas process, veikti Līdzsvarotās stratēģijas informācijas sistēmas uzlabojumi un RVS *Horizon* papildinājumi: ieviests komandējumu bloks, rēķinu saskaņošana, virzība iestādē un apstrāde notiek elektroniski, iestādē pārskatītas un optimizētas veicamās funkcijas, struktūrā turpināts ieviest Vispārējo statistikas procesu modeli. No amatu saraksta izslēgta 31 amatu vieta. *2018. gadā forumā "Datos balstīta nācija"* CSP e-indeksa uzvarētāju apbalvošanā saņēma atzinību par augstu sniegumu valsts pārvaldes digitalizācijā. E-indeks mēra iestāžu e-pārvaldes iespēju pielietojumu, kā arī sniegto e-pakalpojumu pieejamību iedzīvotājiem un uzņēmējiem.

Efektīvas CSP resursu pārvaldības īstenošana, darbinieku profesionālās kompetences paaugstināšana un citi veiktie pārvaldības procesa pilnveidošanas pasākumi nodrošinājuši 2018.gadam plānoto uzdevumu izpildi.

CSP prioritārie uzdevumi un rezultatīvie rādītāji 2018. gadā

CSP darbības rezultāti

Rezultatīvais rādītājs	2017. gadā (faktiski)	2018. gadā	
		plānots	faktiski
Ieviesta CAWI datu vākšanas sistēma sociālās statistikas mājsaimniecību apsekojumos (<i>% no kopējā mājsaimniecību apsekojumu skaita</i>)	71	80	100
Publicēti statistiskie rādītāji interneta datubāzēs (<i>milj. rādītāju</i>)	1 444	1 419	1 556
Izstrādāta un aktualizēta <i>Oficiālās statistikas programma vidējam</i> termiņam (<i>skaits</i>)	1	1	1
CSP datu izplatīšanā izmantotas interaktīvas datu vizualizācijas (<i>skaits</i>)	7	4	4
Nodrošināti inovatīvi statistikas produkti, specifiskam mērķim veidoti inovatīvi statistikas publicēšanas risinājumi, ģeotelpiskā statistika (<i>skaits</i>)	1	1	1
Īstenoti statistikas ieguves, apstrādes, analīzes un izplatīšanas attīstības projekti, sagatavoti noslēguma ziņojumi <i>Eurostat</i> par īstenotajiem projektiem (<i>skaits</i>)	12	16	16
Nodrošināta e-pārskatu iesniegšana (<i>e-pārskatu sistēmā iesniegto pārskatu īpatsvars, procentos</i>)	91	92	93
Izstrādāta metodoloģija un publicēta eksperimentālā teritoriālā statistika, izmantojot netiešās novērtēšanas metodi (<i>publicēto statistikas rādītāju skaits sadalījumā pa administratīvajām teritorijām</i>)	3	6	6
Datu noliktavas ietvaros integrēti datu veidi (<i>skaits</i>)	17	20	20

STATISTIKAS PADOME

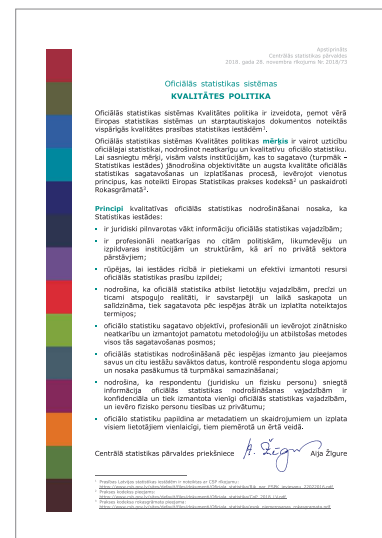
Statistikas padomes aktivitātes 2018. gadā

Statistikas padome ir konsultatīva institūcija, kuras mērķis ir veicināt oficiālās statistikas nodrošināšanas sistēmas attīstību, sniegt statistikas iestādēm rekomendācijas par oficiālās statistikas nodrošināšanas sistēmu, veicināt sadarbību starp statistikas iestādēm, respondentiem un oficiālās statistikas lietotājiem, kā arī sniegt viedokli par oficiālās statistikas programmas projektu.

Aizvadītajā gadā Statistikas padomes locekļu redzeslokā bija plašs izvērtējamo jautājumu loks:

- CSP strukturālās izmaiņas;
- Inovāciju un pētniecības statistika Latvijā;
- Dzīves kvalitāte lielajās pilsētās. Apsekojuma rezultāti;
- Privātuma aizsardzība personas datu apstrādē CSP;
- Oficiālās statistikas programma 2019. –2021. gadam;
- Baltijas–Ziemeļvalstu–Ukrainas sadarbība apsekojumu statistikā;
- Alternatīvo datu vākšanas rīku izmantošana patēriņa cenu indeksa vajadzībām;
- Eiropas Statistikas prakses kodeksa prasību ievērošana statistikas iestādēs, kas nodrošina Eiropas statistiku;
- Iedzīvotāju pastāvīgās deklarētās dzīvesvietas noteikšana;
- Aptauja „Latvijas iedzīvotāju mobilitāte 2017. gadā”.

Izprotot statistikas nozīmīgumu valsts ekonomiskajā attīstībā, Statistikas padome vērtēja CSP darbības stratēģijā definētās prioritātes, veiktos pasākumus un ieguldījumus to īstenošanā. Uzņēmējdarbības globalizācija, cilvēku mobilitāte, vides pārmaiņas, pētniecība un attīstība – jaunu indikatoru nepieciešamība valdības stratēģisko mērķu uzraudzībai minētajās un citās jomās nosaka statistikas nodrošināšanas nepārtrauktu attīstību. Šo jauno ekonomisko parādību, inovācijas procesu, migrācijas plūsmu, digitālās informācijas attīstības savlaicīgas uztveres un iekļaušanas statistikas ražošanā kontekstā, piemēram, analizēta arī inovāciju un pētniecības statistika Latvijā. Lai nodrošinātu augstākas kvalitātes statistikas sagatavošanu un datu salīdzināmību, inovāciju un pētniecības statistika balstās uz starptautiski harmonizētu metodoloģiju. Statistikas padomes locekļi iepazinās ar analīzi par inovāciju un pētniecības statistikas uzskaiti Baltijas valstīs (Latvijā, Lietuvā un Igaunijā), inovāciju un pētniecības rādītāju izvērtējumu, statistikas

“Dati, sistēma un kvalitāte ir mūsdienu statistikas atslēgvārdi,” savā uzrunā sadarbības partneriem atzīmēja CSP priekšiece Aija Žigure.

“Mūsu kopīgais mērķis ir panākt, lai iestāžu veidotā statistika būtu kvalitatīva un to atzinīgi novērtētu mūsu datu lietotāji.”

Statistikas padomes aktivitātes 2018. gadā

sagatavošanas aspektiem, kā arī galvenajiem izaicinājumiem, ar ko saskaras statistiķi, veicot apsekojumus par inovācijām un pētniecību.

Nozīmīga loma Statistikas padomei oficiālās statistikas sistēmas attīstībā ir sniegt savu vērtējumu CSP sagatavotajam OSP projektam, pirms to izsludina Valsts sekretāru sanāksmē.

Statistikas padomes uzmanības lokā aizvadītajā gadā ir arī oficiālās statistikas kvalitātes jautājumi. CSP kā OSS vadošā iestāde, ir izstrādājusi OSS Kvalitātes politiku un noteikusi vienotas vispārīgās kvalitātes prasības Latvijas statistikas iestādēm, un tās ir balstītas uz Eiropas Statistikas prakses kodeksu.

2018. gada 12. decembrī CSP un statistikas iestādes, kas nodrošina Eiropas oficiālo statistiku, parakstīja **Saprašanās memorandu**, apliecinot apņemšanos savā iestādē ieviest un veicināt kvalitātes prasību ievērošanu statistikas jomā.

Papildu informācija par Statistikas padomes aktivitātēm pieejama CSP tīmekļa vietnē
<https://www.csb.gov.lv/lv/dokumenti/oficialas-statistikas-sistema/statistikas-padome>

Parakstīts statistikas iestāžu saprašanās memorands

Foto no kreisās:

Guntis Pujāts, Valsts robežsardzes priekšnieka vietnieks ģenerālis,

Dace Lucaua, Zemkopības ministrijas valsts sekretāre,

Inga Milaševiča, Nacionālā veselības dienesta direktore,

Iveta Gavare, Slimību profilakses un kontroles centra direktore,

Aija Žigure, CSP priekšniece,

Vilnis Jēkabsons, Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes priekšnieks

STATISTIKAS DIMENSIJAS

Statistikas dimensijas

Makroekonomiskā statistika

Makroekonomiskās statistikas jomā īstenotas aktivitātes Eiropas kontu sistēmas prasību kvalitatīvai nodrošināšanai. Pastāvīgi notiek modernizācijas un metodoloģijas attīstības pasākumi.

2018. gada 1. augustā Latvija pievienojās SVF speciālajam datu izplatīšanas standartam *Plus* (SDIS Plus) un kļuva par 17. valsti pasaulē, kas īsteno augstākā līmeņa SVF datu izplatīšanas standarta iniciatīvu. Tas ir Latvijas Bankas, CSP, Valsts kases un citu iestāžu sekmīgas sadarbības rezultāts.

2018. gadā ekspertu komanda pievērsusies atsevišķu makroekonomiskās statistikas mainīgo ražošanas automatizācijai, proti, izveidota datu kopa pamatlīdzekļu nepārtrauktās inventarizācijas modeļa realizācijai un apkopoti modeļi ietilpstošie parametri un formulas. Ir izstrādāts automatizētais modelis. 2018. gada decembrī galvenie datu lietotāji – Finanšu ministrija, Ekonomikas ministrija un Latvijas Banka – iepazīstināti ar izstrādāto lietotni.

Sadarbībā ar statistikas matemātiķiem izveidots modelis *R Studio* programmā, kas ļauj aprēķināt nodarbināto skaitu ceturkšņa nacionālo kontu vajadzībām termiņā $t+60$ dienas. Šis modelis ļauj ietaupīt laiku, ātrāk aprēķinot vajadzīgos statistikas rādītājus. Aktivizēta sadarbība arī ar citiem statistikas ražošanas departamentiem, lai sistematizētu cenu indeksu lietojumu dažādu īstermiņa nacionālo kontu rādītāju aprēķiniem salīdzināmājos cenās. Nacionālo kontu sistēmas lietotāju analītisko interešu apmierināšanai paralēli ir sāks darbs pie makroekonomiskās statistikas mainīgo revīziju datubāzes izveidošanas, paredzot to padarīt publiski pieejamu, kas līdz šim ir nodrošināts vien nelielā skaitā ES dalībvalstu. 2017. gada beigās iesniegti Eurostat un 2018. gada sākumā pirmo reizi publiskoti Eiropas kontu sistēmā EKS 2010 iekļautie uzkrāto pensiju tiesību (pensiju fondu saistību) statistiskie novērtējumi. Vienlaikus sagatavots un galvenajiem lietotājiem izplatīts šis jaunās tēmas populārs skaidrojums, aprēķinātie dati līdz ar tos skaidrojošajiem metadatiem atrodami CSP tīmekļvietnē.

Nacionālā kopienākuma avotu un metožu apraksta pārbaudes cikla ietvaros turpināts darbs pie IKP (NKI) metodoloģijas pilnveidošanas atbilstoši Eurostat izvirzītajiem darbības punktiem, kā arī ir veikta NKI avotu un metožu apraksta par 2010. gada datiem aktualizācija. Ir attīstīts un ieviests process, kas ļauj nacionālo kontu sistēmas gada periodiskuma mainīgos noteikt piedāvājuma-izlietojuma tabulu ietvarā, vienlaikus sekmējot piedāvājuma-izlietojuma tabulu (faktiskajās cenās) savlaicīgāku sagatavošanu (divu gadu termiņā). Līdz ar to galvenos datu lietotājus (uz pieprasījuma pamata) CSP var nodrošināt ar provizoriskajām piedāvājuma-izlietojuma tabulām par 2016. gadu.

Valdības finanšu statistikas jomā aktivizējusies sadarbība ar Valsts kontroles ekspertiem jautājumos par vispārējās valdības sektora budžeta deficīta un

LATVIJAS VALSTS FINANSES
PUBLIC FINANCES OF LATVIA

Centrālās statistikas pārvalde

Informatīvais apskats / Informative leaflet

Saturs
Contents

Informatīvais apskats "Latvijas valsts finanšu" parādīšanas sistēmu, kas ir izveidota, lai nodrošinātu informāciju par valsts finanšu stāvokli un izmaiņām, kā arī par valsts finanšu pārvaldi un valsts finanšu izdevumu un ienākumu izmaiņām. Apakšprogrammas satur: Valsts finanšu stāvokli un izmaiņus, Valsts finanšu pārvaldi un valsts finanšu izdevumu un ienākumu izmaiņus, Valsts finanšu stāvokli un izmaiņus, Valsts finanšu pārvaldi un valsts finanšu izdevumu un ienākumu izmaiņus.

2018. gada 1. augustā Latvija pievienojās SVF speciālajam datu izplatīšanas standartam *Plus* (SDIS Plus) un kļuva par 17. valsti pasaulē, kas īsteno augstākā līmeņa SVF datu izplatīšanas standarta iniciatīvu. Tas ir Latvijas Bankas, CSP, Valsts kases un citu iestāžu sekmīgas sadarbības rezultāts.

2018. gadā ekspertu komanda pievērsusies atsevišķu makroekonomiskās statistikas mainīgo ražošanas automatizācijai, proti, izveidota datu kopa pamatlīdzekļu nepārtrauktās inventarizācijas modeļa realizācijai un apkopoti modeļi ietilpstošie parametri un formulas. Ir izstrādāts automatizētais modelis. 2018. gada decembrī galvenie datu lietotāji – Finanšu ministrija, Ekonomikas ministrija un Latvijas Banka – iepazīstināti ar izstrādāto lietotni.

Sadarbībā ar statistikas matemātiķiem izveidots modelis *R Studio* programmā, kas ļauj aprēķināt nodarbināto skaitu ceturkšņa nacionālo kontu vajadzībām termiņā $t+60$ dienas. Šis modelis ļauj ietaupīt laiku, ātrāk aprēķinot vajadzīgos statistikas rādītājus. Aktivizēta sadarbība arī ar citiem statistikas ražošanas departamentiem, lai sistematizētu cenu indeksu lietojumu dažādu īstermiņa nacionālo kontu rādītāju aprēķiniem salīdzināmājos cenās. Nacionālo kontu sistēmas lietotāju analītisko interešu apmierināšanai paralēli ir sāks darbs pie makroekonomiskās statistikas mainīgo revīziju datubāzes izveidošanas, paredzot to padarīt publiski pieejamu, kas līdz šim ir nodrošināts vien nelielā skaitā ES dalībvalstu. 2017. gada beigās iesniegti Eurostat un 2018. gada sākumā pirmo reizi publiskoti Eiropas kontu sistēmā EKS 2010 iekļautie uzkrāto pensiju tiesību (pensiju fondu saistību) statistiskie novērtējumi. Vienlaikus sagatavots un galvenajiem lietotājiem izplatīts šis jaunās tēmas populārs skaidrojums, aprēķinātie dati līdz ar tos skaidrojošajiem metadatiem atrodami CSP tīmekļvietnē.

Nacionālā kopienākuma avotu un metožu apraksta pārbaudes cikla ietvaros turpināts darbs pie IKP (NKI) metodoloģijas pilnveidošanas atbilstoši Eurostat izvirzītajiem darbības punktiem, kā arī ir veikta NKI avotu un metožu apraksta par 2010. gada datiem aktualizācija. Ir attīstīts un ieviests process, kas ļauj nacionālo kontu sistēmas gada periodiskuma mainīgos noteikt piedāvājuma-izlietojuma tabulu ietvarā, vienlaikus sekmējot piedāvājuma-izlietojuma tabulu (faktiskajās cenās) savlaicīgāku sagatavošanu (divu gadu termiņā). Līdz ar to galvenos datu lietotājus (uz pieprasījuma pamata) CSP var nodrošināt ar provizoriskajām piedāvājuma-izlietojuma tabulām par 2016. gadu.

Valdības finanšu statistikas jomā aktivizējusies sadarbība ar Valsts kontroles ekspertiem jautājumos par vispārējās valdības sektora budžeta deficīta un

VIŠPĀRĒJĀS VALDĪBAS SEKTORA BUDŽETA DEFICĪTS PRET IKP, 2006.-2017. GADĀ
DEFICIT OF GENERAL GOVERNMENT OVER GDP, 2006-2017

2018
15104-400

Statistikas dimensijas

parāda notifikācijas sagatavošanas procesa aspektiem, sniegts nacionālo ekspertu viedoklis Eurostat organizētajās aptaujās ar mērķi sekmēt valdības finanšu statistikas metodoloģijas attīstību (pavisam vairāk nekā 10 tēmas, starp tām: aptauja par ES fondu finanšu instrumentu izmantošanu, aptauja par finanšu darījumiem kreditoru saistībās, aptauja par eiro monētu uzskaiti, aptauja par starpvaldību ienākumus nenesošiem aizdevumiem un šo aizdevumu uzkrātajiem procentiem, aptauja par emisijas kvotu tirdzniecības shēmām, aptauja par publiskām koncesijām, aptauja par slimnīcu klasifikāciju u.c.).

2018. gadā CSP ir sagatavojusi un iesniegusi Ministru kabinetā dokumentu paketi, kas nepieciešama, lai informācijas un komunikācijas tehnoloģiju mērķarhitektūras 41.0 versijā tiktu sākts projekts "Ārējās tirdzniecības statistikas datu apstrādes sistēma". Šī projekta **mērķis** ir izveidot preču ārējās tirdzniecības statistikas datu apstrādes sistēmu, jaunveidojot un uzlabojot darbības procesus un pakalpojumus, lai efektīvi apstrādātu esošos un tuvākajos gados paredzētus jaunus administratīvos datus, kas nākotnē ļaus samazināt respondentu noslodzi. CSP iniciatīva ir guvusi Ministru kabineta atbalstu, un ERAF projekta "Ārējās tirdzniecības statistikas datu apstrādes sistēma" ietvaros notiek normatīvajos aktos noteiktā sadarbība ar CFLA attiecībā uz dokumentācijas iesniegšanu.

Attīstot jaunu metodoloģiju izstrādi, uzsākta jaunu, apjomīgu, aprēķinos lietoto avotu un metožu aprakstu veidošana par šādām nacionālo kontu jomām: „Nefinanšu sektoru kontu avotu un metožu apraksts”, „Reģionu kontu avotu un metožu apraksts” un „Ceturkšņa nacionālo kontu metodoloģijas apraksts”. Šīs jaunās metodoloģijas aprakstu sagatavošanas process ilgs visu 2019. gadu, projekts noslēgsies 2020. gadā, un sagatavotie apraksti būs publiski pieejami. 2018. gada septembrī uzsākts darbs arī pie projekta „Pārveidotās un modernizētās *Intrastat* sistēmas ieviešana”, kas turpināsies līdz 2019. gada augustam. Tajā plānots izstrādāt dažādas metodes citu ES dalībvalstu *Intrastat* eksporta datu izmantošanai daļējai Latvijas importa datu aizvietošanai no ES dalībvalstīm.

Sociālā statistika

Sociālās statistikas attīstība notikusi vairākos virzienos. Šīs attīstības virsmērķis – veikt kvalitatīvus sagatavošanas darbus, lai 2021. gada tautas skaitīšana noritētu atbilstoši prasībām, turklāt ievērojot, ka visi skaitīšanai nepieciešamie dati jāiegūst tikai no administratīvo datu avotiem. 2018. gadā veikts „Ārējās (starpautiskās) migrācijas paneļapsekojums Latvijas pastāvīgo iedzīvotāju skaita pilnīgākam novērtējumam”, lai pilnveidotu migrācijas statistikas kvalitāti. Pabeigti abu posmu lauka darbi. Pirmajā posmā iegūtas atbildes par 13 486 mājsaimniecībām (izlase 20 000), bet otrajā – par 14 046 mājsaimniecībām (izlase 19 000 (bez adresēm, kur pirmajā apsekojuma reizē atzīmēts grausts vai dzīvošanai nederīgs mājoklis)). Apsekojuma otrajā posmā

Statistikas dimensijas

tika apsekoti tie paši mājokļi, kas pirmajā, lai konstatētu personas dzīvesvietas izmaiņas – dzīvo joprojām tajā pašā mājoklī, ir pārcēlušies uz citu dzīvesvietu Latvijā vai ārzemēs, ieradušās no ārvalstīm vai citas dzīvesvietas Latvijā. Otrajā aptaujas kārtā par migrāciju bija iekļauti jautājumi arī par ārvalstīs iegūto augstāko izglītību. Turklāt otrajā posmā atbildētība sasniedza 74 %. Šī prioritārā pasākuma nodrošināšanai tika piešķirts valsts budžeta finansējums 164 628 *euro* apmērā.

Pērn analizēti arī Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmas būvju dati, lai izvērtētu to kvalitāti un sniegtu priekšlikumus tās tālākai pilnveidošanai. Īpaša uzmanība tika pievērsta kolektīvo mājokļu saraksta aktualizēšanai, lai nodalītu tos iedzīvotājus, kuri dzīvo šajos mājokļos, no tiem, kuri dzīvo privātajos mājokļos, tām adresēm, kurās ir vairāk nekā viena dzīvojamā ēka, kā arī personām, kuras deklarētas daudzdzīvokļu ēkās, nenorādot dzīvokļa numuru. Atbilstoši 2017. gadā noslēgtajai vienošanās tika saņemti dati par jūrniekiem, medicīnas darbiniekiem un viņu izglītību. Noslēgtas vienošanās arī ar Rīgas Metropolijas Romas katoļu kūrīju un Latvijas Radošo savienību padomi par datu sniegšanu.

Kārtējā EM izveidotās starpministriju / starpinstitūciju darba grupas nākamās tautas skaitīšanas organizēšanas pilnveidošanai sēdē apspriesti ar "Pasākumu plāna 2021. gada tautas skaitīšanas sagatavošanai un organizēšanai" paredzēto pasākumu izpildi saistītie aktuālie jautājumi un sagatavots informatīvais ziņojums, kas 24. aprīlī ievietots Ministru kabineta elektronisko dokumentu portfelī. Novembra sēdē CSP, VZD, PMLP un IZM informēja par 2018. gadā paveikto un turpmāk risināmajiem uzdevumiem.

Sagatavots arī iedzīvotāju skaita novērtējums 2018. gada sākumā, un datu kvalitātei izmantoti jauni dati par personām valsts sociālās aprūpes iestādēs (no SPOLIS) un (no SOPA) – par patversmēs un pašvaldības ilgstošas aprūpes iestādēs mītošajām personām.

Turpinot metodoloģiskā darba pilnveidojumus, sadarbībā ar Latvijas Universitāti programmas *Horizon 2020* ietvaros atrasti partneri jaunas iedzīvotāju skaita novērtēšanas metodes un migrācijas aprēķinu metodes izstrādei – Southamptonas Universitātes (Lielbritānija) eksperts *Zhang Li-Chun*. Ja CSP tiks piešķirts nepieciešamais finansējums, 2019. gadā varētu sākt jaunās metodes izstrādi un testēšanu, balstoties uz prof. *Zhang Li-Chun* rekomendācijām.

Attīstības darbi veikti arī mājsaimniecību apsekojumu veikšanā. Samazināta gan respondentu darba slodze, jo lielākā informācijas daļa par respondentu demogrāfiskajiem rādītājiem, izglītību, profesiju, nozari, kurā tie ir nodarbināti, kā arī mājokļus raksturojoša informācija tiek iegūta no administratīvajiem datu avotiem. Mājsaimniecības budžeta apsekojumā pirmo reizi ieviesta papildu datu

Statistikas dimensijas

vākšanas metode, kas piedāvās iespēju mājsaimniecībām pirkt un čeku nepārrakstīt Mājsaimniecības patēriņa dienasgrāmatā, bet fotografēt ar viedtālruni un pārsūtīt CSP datu ievadam, tādējādi atvieglojot respondentu darbu.

Jāuzsver, ka, ieviešot CAWI datu vākšanas sistēmu mājsaimniecību apsekojumos, tiek samazināta arī intervētāju noslodze, veikta izmaksu optimizācija, un plānoto 80 % vietā **visos** mājsaimniecību apsekojumos sociālās statistikas jomā īstenota iespēja aizpildīt anketu tiešsaistē. Turklāt 2018. gadā **pirmo reizi** šāda iespēja bija arī darbaspēka apsekojumā iekļautajiem respondentiem.

Pērn CSP, sadarbojoties ar Latvijas Banku, veica ECB Latvijas mājsaimniecību finanšu un patēriņa aptauju, turklāt CSP kā sadarbības partneris šim darbam izvēlēta otro reizi. Savukārt Latvijas Universitāte uzaicinājusi CSP kā sadarbības partneri veikt „Latvijas iedzīvotāju kardiovaskulāro un citu neinfekcijas slimību riska faktoru šķērsgriezuma pētījumu” ESF projekta „Kompleksi veselības veicināšanas un slimību profilakses pasākumi” ietvaros. Pētījums ir ļoti svarīgs sirds un asinsvadu slimību un to riska faktoru izplatības novērtēšanai, jo sirds un asinsvadu slimības ir nozīmīga sabiedrības veselības problēma Latvijā, par ko liecina augstie mirstības rādītāji. Šī slimību grupa ir visizplatītākais nāves cēlonis Latvijā – 2017. gadā valstī nomira 15,8 tūkstoši cilvēku jeb 56 % no mirušo kopskaita. Arī saslimstības un hospitalizācijas rādītāji ir augsti. Pērn slimnīcās no asinsrites slimībām ārstējies katrs piektais pieaugušais iedzīvotājs. Šādu uzdevumu īstenošana ir apliecinājums CSP paveiktā darba kvalitātei.

Cenu statistika

Katru mēnesi un ceturksni noteiktajos termiņos un metodoloģiskajos materiālos paredzētajā kvalitātē ir nodrošināti cenu indeksu aprēķini. Uzsākts darbs būvniecības modeļu izvērtēšanas jomā. Augstākās kategorijas sertificēts būveksperts izvērtēja būvmodeļu struktūru un sniedza atzinumu par BII aprēķinos lietoto unificēto būvmodeļu, kas attiecās uz dzīvojamajam un nedzīvojamajām ēkām, aktualitāti un nepieciešamību tos atjaunot vai arī saglabāt esošajā struktūrā. Eksperta svarīgākās rekomendācijas paredzēja veikt jaunu modeļu izstrādi 2019. gada 2. un 3. ceturksnī. Inženierbūvju modeļu atjaunošanai (būvmodelis "Ceļš") ir notikušas pārrunas ar VAS "Latvijas Valsts ceļi" ekspertiem. Sākot ar 2018. gadu, ražošanas cenu indeksu jomā visiem esošajiem rādītājiem tiek nodrošināta pāreja uz jaunu indeksu atsauces periodu (2015 = 100), kā to paredzēja regula par īstermiņa statistiku.

Pērn aktivitātes īstenotas cenu reģistrēšanas un PCI/SPCI indeksu aprēķināšanas procesa modernizācijas jomā. Tā kā paredzēts ieviest jaunus datu vākšanas rīkus (planšetdatori) un ievērojami uzlabot PCI/SPCI aprēķinu programatūru, tiek veidots datu vākšanas rīks un datu vadības un apstrādes

DARBASPĒKA IZMAKSA 2017. GADĀ

Informācija apskats

Satura

- 1. Aizņemto darbināju vidējais mēnesis..... 3
- 2. Kopējais darbspēka izmēģinājums..... 4
- 3. Darbspēka izmaksas vienā nodarbinātā darbinātā..... 6
- 4. Bruto darba samaksa vienā nodarbinātā darbinātā..... 7
- 5. Darbspēka izmaksas vienā vienā nodarbinātā darbinātā..... 11
- 6. Bruto darba samaksa izmaksu regulācijai, neturējot darba samaksu un samaksa nodokli..... 13
- 7. Darbspēka izmaksu izmaiņi..... 15

Metodiskie pielikumi..... 18

2018
1. kvartāls

Statistikas dimensijas

sistēma, kas 2019. gadā jāievieš darbā. Izmantojot šo sistēmu, vairs nebūs vajadzības veikt cenu reģistrēšanu, izmantojot papīru.

Tiek nodrošināta pamatinformācija pirkctspējas paritātēm jaunajā 2017.–2018. gada projektā.

Uzņēmumu statistika

Sagatavoti uzņēmējdarbības strukturālās un ārvalstu saistītu uzņēmumu, inovāciju apsekojuma un pētniecības apsekojuma un citi uzņēmumu statistikas dati. Veikta uzņēmējdarbības strukturālās statistikas datu apkopošana atbilstoši statistikas vienības "uzņēmums" prasībām. Saskaņā ar statistikas vienības "uzņēmums" ieviešanas plānu izstrādāti kritēriji profilējamajiem uzņēmumiem, un kritērijiem atbilstošie uzņēmumi saņēmuši CSP sūtīto informāciju par turpmāko pārskatu iesniegšanas kārtību.

Tā kā Latvijas Banka pagājušā gada sākumā pārņēma citas finanšu starpniecības un finanšu starpniecību papildinošas darbības sabiedrību apsekošanu, CSP nodrošināja tai automatizētu statistiskās informācijas datu nodošanu, un tas panākts, veicot ISDAVS funkcionalitātes pilnveidojumus informācijas automatizētas apstrādes uzlabošanai: adrešu pieraksta atbilstība, VDVV nodarbinātība un DVV aprēķina algoritma iestrāde sistēmā. Pārskatīta un izstrādāta provizoriskās 2018./2019. gada uzņēmumu kopas metodoloģija, nosakot kritērijus ekonomiski aktīvu uzņēmumu atlasei, kā arī datu uzturēšanas struktūra.

Datu kvalitātes uzlabošanas nolūkā veikta VDVV adrešu precizēšana un noteikts adrešu kods. Lai nodrošinātu savlaicīgas, salīdzināmas un precīzas informācijas pieejamību par valsts un pašvaldību kontrolētām iestādēm, CSP no pērnā gada jūnija SUR aktualizācijas vajadzībām izmanto Latvijas Uzņēmumu reģistra atvērto datus "Publisko personu un iestāžu saraksts".

Izveidota CSP uzņēmumu profilēšanas darba grupa, kurai jānodrošina uzņēmumu profilēšanas kritēriju izstrāde, jāgatavo lielu un kompleksu uzņēmumu saraksts 2018./2019. gada ģenerālkopas ietvaros jāizstrādā informatīvs materiāls par kompleksiem (profilētiem) uzņēmumiem.

Viens no nozīmīgākajiem darbiem uzņēmumu statistikā bija saistīts ar respondentu noslodzes samazināšanu, administratīvo prasību vienkāršošanu, vienlaikus saglabājot datu augsto kvalitāti. Veikta pārskatu veidlapu izvērtēšana ar iespēju samazināt pārskatu skaitu. 2018. gadā izvērtētas 30 veidlapas. Izstrādāti grozījumi gada veidlapā "Pārskats par ieguldījumu kustību" (1-ieguldījumi). Veidlapas rādītāju skaits samazināts par 14 % (no 439 līdz 378). Budžeta iestādēm aizpildāmajā veidlapā "Pārskats par ieguldījumu kustību" (2-ieguldījumi) rādītāju skaits samazināts par 18 % (no 473 līdz 389). Izstrādāti grozījumi arī veidlapā "Pārskats par būvatļaujām un ēku pieņemšanu

Statistikas dimensijas

ekspluatācijā” (1-BA), samazinot to par diviem rādītājiem, un veidlapā “Pārskats par uzņēmumu saviem spēkiem veikto būvniecību” (1-būvniecība), no kuras izslēgti 6 rādītāji, bet daļa rādītāju ir apvienoti. Lai samazinātu respondentu noslodzi un izmantotu BIS pieejamos datus, 2018. gada pārskata “Pārskats par būvatļaujām un ēku pieņemšanu ekspluatācijā” (1-BA) izlasē iekļauto respondentu skaits, kas tika apsekots ar veidlapas palīdzību, samazināts par 58 vienībām. Kopumā, izmantojot veidlapu, tika apsekoti 33 respondenti (būvvaldes), bet 2019. gadā plānots apsekot 19 respondentus (būvvaldes) no 120. Paplašinot administratīvo datu lietošanu, vairumtirdzniecības, automobiļu un to detaļu tirdzniecības, kā arī pakalpojumu sektora īstermiņa statistikā, tai nepieciešamo pārskatu “2-apgrozījums”, “3-apgrozījums” un “4-apgrozījums” respondentu (uzņēmumu) skaits 2018. gadā samazināts aptuveni par 1 000 jeb ceturto daļu.

2018. gadā rīkotas tikšanās ar tautsaimniecības nozaru asociāciju pārstāvjiem par paveikto uzņēmējdarbības statistikas jomā, tai skaitā diskutēts arī par FRIBS pieņemšanas gaitu, uzņēmumu profilēšanu un statistikas vienības “uzņēmums” ieviešanu, dalībnieki iepazīstināti ar biznesa statistikas nākotnes uzdevumiem. Ar LMT pārstāvjiem risināti jautājumi par P&A statistikas datu kvalitatīvu uzskaiti nākamajā apsekojumā. Sagatavots analītisks ziņojums “P&A un inovatīvo uzņēmumu statistika: Baltijas valstu pieredze”, ar to iepazīstināta arī Statistikas padome. Veikti darbi pie IKT datu ieguves procesa pilnveides un datu kvalitātes uzlabošanas pasākumu plānošanas, iesaistot šajās aktivitātēs Latvijas informāciju un komunikāciju tehnoloģiju asociāciju un Latvijas interneta asociāciju.

Lauksaimniecības, vides, tūrisma un transporta statistika

2018. gadā īstenoti vairāki attīstības projekti, veikti darbi nacionālajām vajadzībām un risināti respondentu noslodzes mazināšanas jautājumi.

Lai optimizētu datu ieguves procesu un samazinātu respondentu noslodzi, sākot ar 2018. gadu, ir pilnveidota metodoloģija plašākai pieejamo administratīvo datu lietošanai lopkopības statistikā – izstrādāta un izmantota jauna metodoloģija gaļas (liellopu, aitu, kazu, zirgu) ražošanas aprēķiniem lauku saimniecībās, izmantojot Lauksaimniecības datu centra Lauksaimniecības dzīvnieku reģistra un Kautuvju elektroniskās ziņošanas sistēmas informāciju par nokautajiem dzīvniekiem ganāmpulku līmenī. Rezultātā rādītāju skaits, ko ieguva lopkopības apsekojumos, samazinājās par 58 %, bet lopkopības aptaujās iesaistīto respondentu skaits – par 37 %.

Projekta “Statistikas sistēmas izveide graudaugu un eļļas augu bilanču aprēķinu nodrošināšana atbilstoši vienotai ES metodoloģijai” ietvaros pilnveidota graudaugu bilanču aprēķinu metodoloģija atbilstoši ESS vienošanās un **pirmo reizi** veikti bilanču aprēķini eļļas augiem (rapša sēklām, saulespuķēm un sojai)

Statistikas dimensijas

par 2017. gadu, 30. novembrī iegūtie provizoriskie aprēķinu rezultāti un metodoloģiskais ziņojums nosūtīti *Eurostat*.

Lai nodrošinātu kvalitatīvu bāzi 2020. gada lauksaimniecības skaitīšanas veikšanai, projekta par lauksaimniecības statistikas modernizāciju ietvaros, uzsākts darbs pie Statistiskā lauku saimniecību reģistra informācijas atjaunošanas lauku saimniecībām, par kurām nav pieejama informācija administratīvajos datu avotos – izstrādāta jauna veidlapa "1-lauku saimniecība" 2019. gada apsekojuma veikšanai un uzsākta validāciju un aprakstu gatavošana, kas nepieciešama datu ievadprogrammas izstrādei ISDAVS CASIS vidē. Turpinājās VID informācijas analīze un izvērtēšana, ar mērķi to izmantot 2020. gada lauksaimniecības skaitīšanas datu nodrošināšanai par nodarbinātību lauksaimniecībā lauku saimniecību līmenī.

Turpinājās darbs pie 2020. gada lauksaimniecības skaitīšanas sagatavošanas un organizēšanas plānošanas Eiropas Parlamenta un Padomes Integrētās lauku saimniecību statistikas (IFS) Regulas projekta īstenošanas:

- vērtēti skaitīšanas norises tehniskie risinājumi un optimālākā datu vākšanas veida izvēle, lai optimizētu skaitīšanas izmaksas;
- izveidota Starpinstitūciju darba grupa par 2020. gada lauksaimniecības skaitīšanas organizāciju. Novembrī notika pirmā darba grupas sanāksme, kuras galvenais mērķis bija apzināt nacionālās vajadzības pēc papildu rādītājiem 2020. gada lauksaimniecības skaitīšanā, ir sagatavots rādītāju saraksta projekts;
- izvērtētas iespējas maksimāli izmantot administratīvo datu avotu informāciju 2020. gada lauksaimniecības skaitīšanas datu nodrošināšanai. Rezultātā 62 % no regulas projektā iekļautajiem rādītājiem paredzēts iegūt no administratīvajiem avotiem.

Lai nodrošinātu datu lietotājus ar informāciju novadu attīstības programmu izstrādei, **pirmo reizi** sagatavoti un publicēti eksperimentālie dati par graudaugu, pākšaugu un rapša vidējo ražību 2015., 2016. un 2017. gada ražai novadu griezumā, veikta to kvalitātes novērtēšana.

Īstenojot regulas par Eiropas statistiku attiecībā uz dabasgāzes un elektroenerģijas cenām un jauno metodoloģiju, iegūta informācija no dabasgāzes un elektroenerģijas tirgotājiem, sadales un pārvades operatoriem un **pirmo reizi** sagatavota detalizēta informācija par dabasgāzes un elektroenerģijas cenām, tīkla cenām (pārvades un sadales), kā arī par nodokļiem, nodevām, maksājumiem. Informācija aprēķināta saskaņā ar regulā noteiktajām patēriņa grupām mājsaimniecību lietotājiem un tiešajiem lietotājiem, kas nav mājsaimniecību lietotāji.

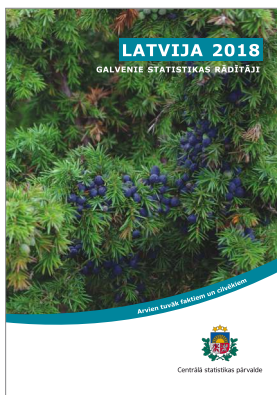

KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU

Semināri datu lietotājiem

22. maijā LU Dabaszinātņu centrā **seminārā par teritoriju statistiku** dalībniekus iepazīstinājām ar 2017. gadā CSP veiktās aptaujas rezultātiem par dzīves kvalitāti astoņās lielajās Latvijas pilsētās. Apskatīta CSP piedāvātā statistika par teritorijām, kas ir mazākas par pilsētām vai pagastiem; matemātiskajā modelēšanā balstīta statistika u.c. aktualitātes teritoriju statistikā.

Piedalījās 36 pārstāvji no lielajām pilsētām, Latvijas Pašvaldību savienības, Latvijas Lielo pilsētu asociācijas, plānošanas reģioniem, Ekonomikas ministrijas, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas, Valsts reģionālās attīstības aģentūras, Latvijas Universitātes, Latvijas Lauksaimniecības universitātes, Latvijas Bankas, karšu izdevniecības Jāņa sēta. Semināram tika nodrošināta arī tiešraide internetā, kurai dažādos laikos kopā sekoja aptuveni 340 skatītāju. Semināra videoieraksts un prezentācijas pieejamas csb.gov.lv/teritoriju_statistika.

21.–22. novembrī **seminārā par mobilo datu lietošanu statistikā** ar labo praksi mobilo operatoru rīcībā esošo datu izmantošanā statistikas vajadzībām dalījās pārstāvji no Igaunijas statistikas biroja, Igaunijas Bankas, Latvijas Universitātes un "Positium LBS" – Igaunijas uzņēmuma, kas nodrošina mobilo datu analīzi oficiālajā statistikā. No trim uzaicinātajiem mobilajiem operatoriem piedalījās LMT un Tele2 pārstāvji, kā arī daudzas valsts institūcijas un mediju pārstāvji.

Ekspērimētālā statistika par ciemiem

2018. gadā publicēta teritoriālā statistika: pastāvīgo iedzīvotāju skaits pēc dzimuma un vecuma ciemos (atbilstoši Valsts zemes dienesta publicētajām robežām 2018. gada sākumā) un Rīgas apkaimēs. Līdz tam šādi dati bija pieejami detalizācijā līdz pagastu līmenim. Ekspērimētālās statistikas aprēķināšanā izmanto jaunus datu avotus un metodes, cenšoties paplašināt statistikas klāstu vai detalizācijas līmeni atbilstoši lietotāju vajadzībām.

CSP tīmekļa vietne jaunā izskatā un ar uzlabotu funkcionalitāti

Jūlijā CSP tīmekļa vietni nomainīja jauna dizaina un uzlabotas funkcionalitātes mājaslapa. Viena no prioritātēm jaunās mājaslapas izstrādē bija ērta lietojamība no viedtālruniem un planšētdatoriem. Otrs uzdevums bija atvieglot nepieciešamo datu atrašanu. Tādēļ ir uzlabots meklētājs, kas palīdz sekmīgāk atrast nepieciešamos statistikas datus dažādos satura veidos.

Vizualizētas iedzīvotāju migrācijas plūsmas Latvijas teritorijā

2018. gadā izveidots interaktīvs tīmekļa rīks migracija.csb.gov.lv par Latvijas iedzīvotāju iekšzemes migrāciju, kurā var skatīt iedzīvotāju pārvietošanos Latvijas robežās kopš 2000. gada. Dati Latvijas kartē skatāmi par reģioniem, novadiem, pagastiem un pilsētām. Kartē var pārslēgt migrācijas plūsmu virzienu (aizbrauca, atbrauca) un mainīt laika periodu (2000.–2018., 2011.–2018. un 2017.–2018. g.). Var atlasīt top 5, top 10 vai top 30 teritorijas vai visas

Komunikācija ar sabiedrību

teritorijas punktu diagrammu kartes gadījumā, uz kurām aizbrauca izvēlētas teritorijas iemītnieki vai no kurām izvēlētajā teritorijā iedzīvotāji ieradās.

Atzinība par augstu sniegumu valsts pārvaldes digitalizācijā

25. oktobrī Cēsīs forumā "Datos balstīta nācija" e-indeksa uzvarētāju apbalvošanā CSP saņēma atzinību par augstu sniegumu valsts pārvaldes digitalizācijā. E-indeks mēra iestāžu e-pārvaldes iespēju izmantošanu, kā arī sniegto e-pakalpojumu pieejamību iedzīvotājiem un uzņēmējiem. Šo balvu piešķir Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija.

Viena diena vecāku korpēs CSP

1. jūnijā, Starptautiskajā bērnu aizsardzības dienā, CSP ikdienas rutīnu atdzīvināja bērnu klātbūtne. 70 darbinieku bērni no 2 līdz 12 gadiem pavadīja vienu dienu vecāku korpēs CSP.

"Arī mēs pirmo reizi pievienojāmies iniciatīvai "Darbā bērni", un darbinieku atsauce bija liela – uzņēmām 70 mūsu darbinieku bērnu un piedāvājām viņiem dažādas aktivitātes. Šādi vēlamies akcentēt, ka CSP ir ģimenei draudzīgs darba devējs, un mums rūp arī mūsu darbinieku bērni," teica CSP priekšiece Aija Žigule.

Bērni piedalījās gan statistikas viktorīnā, gan sastapa bērnu draugu Zibo, kurš bija ieradies papildināt AS "Latvenergo" izglītojošu nodarbību par elektrodrošību. Bērni arī gatavoja vizuālu sveicienu statistikas simtgadē, kuru CSP svinēs 2019. gadā.

Informatīvā kampaņa #Statistikai100

19. oktobrī, Eiropas statistikas dienā, laists klajā video "Latvija. Pirmie 100". Novembrī CSP mājaslapā un sociālajos tīklos Facebook un Twitter sāka kampaņu #Statistikai100 – dažādu vēsturisko statistikas datu salīdzinājums

Komunikācija ar sabiedrību

ar mūsdienām. Katru nedēļu tiek publicēts viens ieraksts līdz pat statistikas simtgadei 2019. gada septembrī (kopā gaidāmi aptuveni 50).

www.csb.gov.lv/lv/statistika/statistikai-100

Mācību vizītes

14. februārī CSP piedalījās Ēnu dienā, kurā pieci jaunieši no Rīgas, Jēkabpils un Gulbenes ēnoja divus statistikas matemātiķus un CSP ģeogrāfisko informācijas sistēmu speciālistu.

7. februārī un 11. aprīlī mācību vizītē CSP uzņēma mācību centra "BUTS" lietvežus, lai iepazīstinātu ar CSP dokumentu vadības sistēmu.

Divu augstskolu studenti iepazīstināti ar tiem aktuālo statistiku: 1. martā sniegta informācija biznesa augstskolas "Turība" uzņēmējdarbības, mārketinga un tirdzniecības vadības studentiem, 22. martā – Latvijas Universitātes Sociālo zinātņu fakultātes studentiem.

Publicitāte medijos un sociālajos tīklos

2018. gadā CSP izplatījusi 140 statistikas ziņas, kā arī informāciju par CSP darbības aktualitātēm. Medijos CSP minēta 8 060 reizes, līdzīgi kā pirms gada (8 590): 75 % pieminējumu bija latviešu, 23 % krievu un 2 % angļu valodā. Puse pieminējumu bija tiešsaistes medijos (51 %), sekoja radio (17 %), nacionālajos laikrakstos (11 %), ziņu aģentūrās (10 %), reģionālajos laikrakstos (6 %), televīzijā (3 %) un žurnālos (2 %). Priekšnieces Aijas Žīgures vārds medijos parādījies 50 reizes, citētas arī citas CSP amatpersonas un sabiedrisko attiecību speciālisti.

CSP ziņu tematikas topu veidoja šādas tēmas: demogrāfija, inflācija, algas, nodarbinātība, IKP u.c. 2018. gadā divi temati sasniedza jaunu pieminējumu skaita rekordu – 165 publikācijas medijos ar datiem no jaunā migrācijas rīka, un 164 reizes medijos rakstīts par 2. ceturkšņa vidējo algu, kas pārsniedza tūkstoši.

2018. gada beigās @CSP_Latvija kontam bija vairāk nekā 5 000 sekotāju, publicēti 370 ieraksti. @CSB_Latvia kontam angļu valodā bija 2 300 sekotāju, publicēti 190 ieraksti. Facebook kontam bija 920 lietotāju, publicēti 103 ieraksti.

Informācijas pieprasījumi

2018. gadā CSP sniegusi atbildes uz 1 148 informācijas pieprasījumiem no iedzīvotājiem, valsts institūcijām un uzņēmumiem, kā arī 22 datu lietotāji regulāri nodrošināti ar statistikas datu apkopojumiem. Tāpat atbildēts uz 222 mediju jautājumiem. No medijiem visbiežāk datus vai CSP komentārus prasīja "Dienas Bizness", "Diena", "Latvijas Avīze", Latvijas Radio, Latvijas Televīzija, TV3. Eurostat datu lietotājiem sniegtas atbildes uz 69 jautājumiem par ES statistiku.

KONSULTĒ VISPIRMS

“Konsultē vispirms” ieviešana, sadarbības pilnveidošana ar respondentiem

KONSULTĒ VISPIRMS

CSP veido elastīgu, uz klientu orientētu sadarbību, veicinot maksimāli individuālu pieeju un operatīvu komunikāciju, sniedzot atbalstu problēmsituācijās. Sadarbības formas ar respondentiem pastāvīgi pilnveidojas, un svarīgi ir rast iespējas samazināt viņu noslodzi, bet vienlaikus iegūt augstas kvalitātes statistikas datus. Šajā procesā nozīmīgs ieguldījums ir *Konsultē vispirms* principa darbība. Efektīvākai komunikācijai 2018. gada nogalē izveidots Zvanu centrs. Bez maksas informatīvais tālrunis **80000098** nodrošina ikviena zvana savienojumu ar CSP konsultantu, kas līdz šim nebija iespējams, ja līnija bija aizņemta. Automātiskā sistēma nodrošina atzvanīšanu visiem, kuri izmantoja atzvana iespēju gadījumā, ja līnija bija aizņemta un negaidīja savienojumu ar konsultantu. CSP konsultanti atzvana visiem, kuri zvanījuši ārpus darba laika jeb brīvdienās. Zvanītāji var arī atstāt balss ziņu.

Arvien vairāk CSP orientējas uz savu klientu – uzņēmumu, kam jāsniedz statistikas pārskati, un Zvanu centrs sniedz iespēju operatīvāk atbildēt uz respondentiem aktuāliem jautājumiem. Pērn datus iesniedza 32 tūkstoši uzņēmumu jeb ceturtdaļa no visiem ekonomiski aktīvajiem uzņēmumiem. Zvanu centrs nodrošina, ka katrs saņem nepieciešamo konsultāciju jau pēc pirmā zvana.

Pilnveidojot uz pakalpojumiem orientētu klientu apkalpošanas kultūru, 2018. gadā notika intensīva komunikācija ar respondentiem par pārskatu iesniegšanas nepieciešamību, par respondentu iekļaušanu apsekojumos, par termiņu pagarinājumiem, sniegtas atbildes uz respondentu vēstulēm par atteikšanos iesniegt pārskatus. Pērnā gada laikā izskatīti un apstrādāti 7 294 elektroniskās datu vākšanas sistēmas (e-pārskats) lietotāju reģistrēšanās pieteikumi, no tiem 2 766 tika apstrādāti automātiski. 2018. gadā fiksēti 9 797 ienākošie un izejošie zvani uz konsultatīvo tālruni, izskatītas un veiktas atbildes uz 2 159 iesūtītajām e-pasta vēstulēm ar respondentu jautājumiem. Statistikas uzņēmumu reģistrā veiktas izmaiņas 11 990 uzņēmumiem.

Izmaksu ekonomijas nolūkos sarakste ar respondentiem par pārskatu iesniegšanu notiek elektroniski, nosūtot standartizētas atgādinājuma vēstules. Vēstuļu izsūtīšanas process ir automatizēts, izmantojot ISDAVS iespējas. Respondentiem, kuri nereaģē uz e-pastiem vai e-pasta adreses nav reģistrētas, saziņa notiek pa tālruni.

Lai optimizētu un integrētu statistikas datu vākšanas procesu un ieviestu Klientu apkalpošanas centru CSP, tika veikta intensitātes analīze un meklēti risinājumi veicamo funkciju pilnveidošanai un efektīvākai darbībai. Piemēram, pēc uzņēmumu grāmatvežu pieprasījuma, lai samazinātu birokrātisko slogu veidlapu aizpildīšanā, 2018. gadā uzņēmumiem vairs nebija jāpilda dati par veidlapas iesniedzēju veidlapu titullapās, šie dati tika automātiski ielasīti no uzņēmumu reģistrēšanās pieteikuma, ievērojami atvieglojot grāmatvežu darbu. Lai stiprinātu labas sadarbības pārvaldību ar finanšu sektora respondentiem,

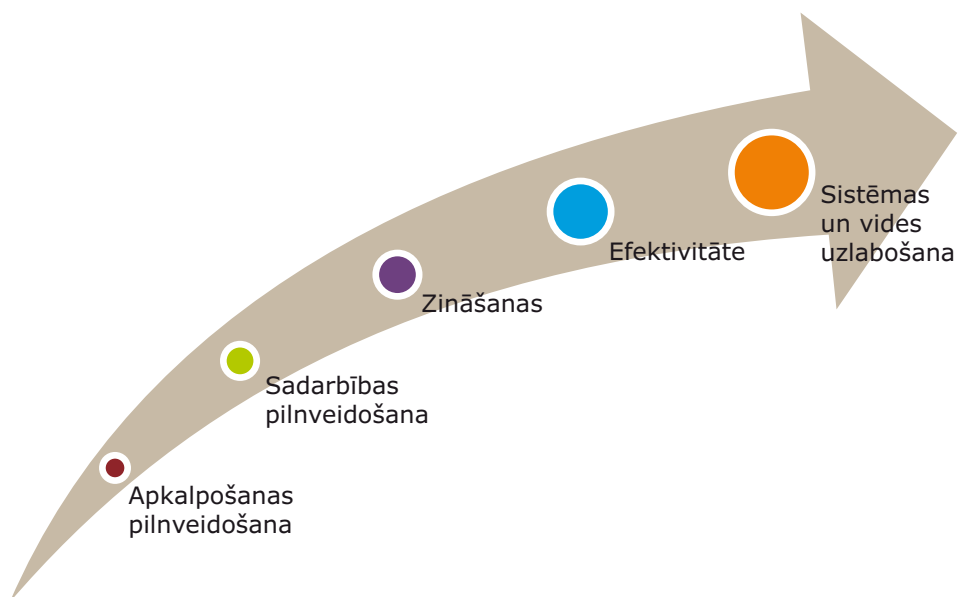
“Konsultē vispirms” ieviešana, sadarbības pilnveidošana ar respondentiem

notika veidlapas “Pārskats par izmaksām” (1-izmaksas) testēšana kopā ar tiem, kuri nākamajā gadā būs iekļauti šajā apsekojumā. Lielajiem komersantiem, piemēram, “Latvijas Dzelzceļš” un tā koncerna uzņēmumiem sniegtas arī klātienē konsultācijas.

Lai centralizētu statistikas datu vākšanas un apstrādes procesu, pērn Statistikas datu apstrādes struktūrvienībā pabeigta reorganizācija, iekļaujot struktūrā arī Interviju organizācijas daļu un Iedzīvotāju apsekojumu kontroles daļu, kas nodrošina personu un mājsaimniecību apsekojumu datu savākšanu un kontroli, kā arī administratīvo datu un reģistru izmantošanu. Tas ļāvis samazināt statistikas sagatavošanas izmaksas un respondentu noslodzi.

Izvērtējot gada laikā paveikto principa *Konsultē vispirms* ieviešanā – apkalpošanas, sadarbības, zināšanu, darba efektivitātes pilnveidošanā un sistēmas un vides uzlabošanā –, jāsecina, ka par CSP veiksmes stāstu ir uzskatāma klientu apkalpošanas uzsākšana *Anywhere365* sistēmā. Nākamais izaicinājums ir tiešsaistes čata ieviešana.

“Konsultē vispirms” → CSP atslēga uz panākumiem

KVALITĀTE STATISTIKĀ

Kvalitāte statistikā – ceļš līdz starptautiskam sertifikātam

CSP kvalitātes politiku veido CSP vīzija, misija, pamatvērtības, prioritātes un apņemšanās pildīt prasības, ievērot labo praksi un nodrošināt nepārtrauktu darbības pilnveidošanu. Kvalitātes politika ir izstrādāta un tiek īstenota saskaņā ar CSP trīs gadu darbības stratēģiju, un tās realizēšanu nodrošina katra CSP darbinieka profesionālā sagatavotība, kompetence un precīza amata pienākumu izpilde.

Statistikas nodrošināšanas procesu standartizēšanai un kvalitātes nodrošināšanai CSP ir ieviesta Kvalitātes vadības sistēma (KVS). Tajā, ievērojot starptautiska statistikas procesu modeļa struktūru, ir noteikti un procedūru līmenī aprakstīti statistikas nodrošināšanas procesi, kā arī noteikti atbildīgie par procesu uzraudzību visos statistikas nodrošināšanas posmos. KVS nosaka procesu īstenošanas kārtību (t.i., veicamās darbības (t.sk. procesu un statistikas pārbaudes, to secību, izpildes prasības un atbildīgos izpildītājus)), kā arī kārtību procesu un statistikas novērtēšanai un uzlabojumu ieviešanai.

Iestādes ceļš kvalitātes jomā aizsākās tālajā 2004. gadā ar dalību Eiropas Statistikas kvalitātes konferencē Maincā, Vācijā. 2006. gadā CSP sāka Pārejas nacionālās programmas projektu, kura gaitā izstrādāja pirmās CSP Kvalitātes vadlīnijas un standartizētu kvalitātes ziņojumu datubāzi. 2010. gadā CSP jau bija ieviesusi daudzus Vispārējās kvalitātes vadības (TQM) elementus un vēlējās noteikt atbilstību kādam starptautiskam kvalitātes standartam vai modelim. Tad arī tika pieņemts lēmums ieviest CSP ISO 9001:2008 atbilstošu Kvalitātes vadības sistēmu, kas nodrošinātu, ka tiek izpildītas tiesību aktu un iesaistīto pušu, tai skaitā klientu prasības. Iestāde iegādājās ISO standarta licences un 2011. gadā apmācīja vadošos darbiniekus par kvalitātes vadības sistēmas jautājumiem, ISO 9001:2008 standarta prasībām un procesu vadību. Tapa pirmais CSP procesu modelis un procesu īpašnieku saraksts. Pamatdarbības procesus CSP noteica saskaņā ar starptautiski atzīto Vispārējo statistikas procesu modeli (GSBPM). Tāpat CSP pasūtīja ārēju atbilstības novērtējumu un izstrādāja grafiku kvalitātes vadības sistēmas izstrādei. Tika uzsākta pamatdarbības procesu aprakstīšana. Pēc pirmajām statistiskajām Visio daudzlapu procesu shēmām secināts, ka jāmeklē interaktīva hierarhiju un saites uztveroša procesu vizualizācijas programmatūra. Izvērtējot pieejamo piedāvājumu, CSP izvēlējās turpmāk lietot QPR procesu dizaineri un QPR portālu, kas tiešsaistē nodrošina visiem CSP darbiniekiem pieeju aktuālai procesu informācijai.

2013. gadā tika apstiprināta pirmā CSP Kvalitātes vadības sistēma. Turpmākajos gados turpinājās darbs pie statistikas ražošanas procesu detalizācijas, kā arī vadības un atbalsta procesu izstrādes. Paralēli iestādē norisinājās arī daudzi citi attīstības un uzlabojumu projekti.

Kvalitāte statistikā – ceļš līdz starptautiskam sertifikātam

2016. gadā trešās puses veiktajā CSP atbilstības jaunajam ISO 9001:2015 standartam auditā tika konstatēts, ka CSP KVS izpilda 90 % no standarta prasībām. 2017. gadā CSP turpināja darbu pie KVS pilnveidošanas, izveidojot risku vadības sistēmu un integrējot to KVS.

2018. gada jūnijā CSP prezentēja savu pieredzi starptautiski – Eiropas konferencē par kvalitāti oficiālajā statistikā, kur CSP sasniegtais izpelnījās atzinīgu vērtējumu no citu valstu kolēģiem. Gada nogalē tika veikts trešās puses sertifikācijas audits, kura rezultātā CSP ieguva standarta ISO 9001:2015 „Kvalitātes pārvaldības sistēmas. Prasības” sertifikātu.

CSP joprojām padomā ir daudz jaunu uzlabojumu, tāpēc līdz ar sertifikāta iegūšanu joprojām turpināsies pilnveide. Uzskatām, ka tas ir labs ieguldījums un dāvana, sagaidot Latvijas statistikas simtgadi.

CSP priekšniece **A. Žigare**
(no labās), Statistikas metodoloģijas
un kvalitātes departamenta direktore
J. Minkevica un daļas vadītāja
I. Paujuka ar iegūto sertifikātu

ATTĪSTĪBAS PROJEKTU
IEVIEŠANA UN SADARBĪBA
APSEKOJUMU STATISTIKĀ

Attīstības projektu ieviešana un sadarbība apsekojumu statistikā

CSP jau **16. gadu** īsteno programmas "Statistiskās informācijas sagatavošana jauno Eiropas Savienības iniciatīvu veidošanai" (turpmāk – programma) projektus, veicinot CSP un arī ESS attīstību.

Bet Baltijas un Ziemeļvalstu sadarbībai apsekojumu statistikas jomā ir jau vairāk nekā 20 gadu ilga vēsture.

Programmas mērķis ir veicināt statistikas jomas attīstību. Īstenojot *Eurostat* grantu projektus, CSP veicina statistikas ražošanas procesu modernizāciju, pilnveido metodoloģiju un palielina iestādes darbības efektivitāti. CSP ieguvumi:

- bez papildu finansējuma piesaistes no valsts budžeta ir iespējams nodrošināt statistikas ražošanas attīstības darbus;
- iespēja regulāri pilnveidot un attīstīt statistikas nodrošināšanu – jaunu metodoloģiju izstrāde un attīstība u.c.;
- papildu iespēja darbinieku motivēšanai – iespēja pilnveidot profesionālās zināšanas, iegūt starptautisku pieredzi un jaunas zināšanas projektu vadībā, attīstīt komunikācijas un sadarbības prasmes.

Arī 2018. gadā programma turpināja atbalstīt *ESS Vīzijas 2020* mērķus, lai ESS ietvaros tiktu nodrošināta arvien kvalitatīvāka, saskaņotāka, salīdzināmāka un straujajām vides pārmaiņām atbilstošāka statistika, nodrošinot datu lietotāju mainīgās vajadzības, standartizācijas un kvalitātes nepārtrauktu paaugstināšanu, informācijas tehnoloģiju infrastruktūras attīstību, kā arī citas aktivitātes, kuru kopīgais mērķis ir darba efektivitātes celšana CSP.

2018. gadā aktīvs bija 51 granta projekts – uzsākti 23 jauni projekti, 19 projekti pabeigti, bet par 16 realizētajiem projektiem sagatavoti un nosūtīti uz *Eurostat* projekta noslēguma ziņojumi.

Projekts: "**Pasažieru mobilitāte un autoceļu satiksmes statistika**", vadītāja **Dita Zemīte**.

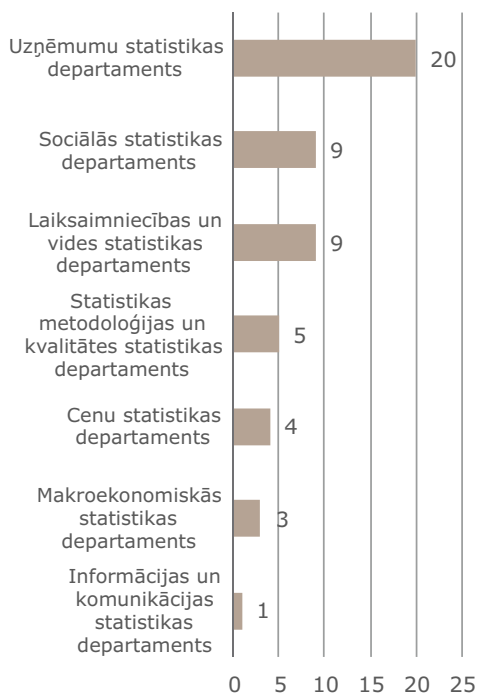
Projekta mērķis – iegūt harmonizētus statistikas datus par pasažieru pārvietošanos un pasažieru mobilitātes rādītājiem Latvijā.

Projekta ietvaros pirmo reizi Latvijā no 2017. gada septembra līdz decembrim tika veikta aptauja, kurā ar nejaušās gadījuma izlases metodi tika aptaujāti 11 000 Latvijas iedzīvotāju vecumā no 15 līdz 84 gadiem par viņu mobilitātes paradumiem vienā no nedēļas dienām. Aptaujas atbildētības līmenis bija 61,2 %.

Saskaņā ar projekta prasībām un *Eurostat* rokasgrāmatu par pasažieru mobilitāti tika vākti konkrēti mainīgie, lai aprēķinātu pasažieru mobilitātes rādītājus – pārvietošanās iemesli, vidējais pārvietošanās skaits dienā, attālums un laiks, automobiļu noslogojums un aktīvie pārvietošanās veidi.

Mobilitāte nosaka, cik veselīgu dzīvesveidu uztur sabiedrība, cik daudz un cik efektīvi tiek tērēts iedzīvotāju laiks, lai pārvietotos, kādas ir cilvēku iespējas

Struktūrvienību īstenotie granta projekti (skaits)

CSP attīstība ESS ietvaros

doties strādāt uz labāk apmaksātiem reģioniem, cik lielas iespējas ir darba devējiem piesaistīt darbaspēku un labākos speciālistus no citiem reģioniem, kur ir nepieciešamība pēc transporta infrastruktūras pilnveidošanas, kā arī iegūt informāciju par sabiedriskā transporta pakalpojuma kvalitāti. Aptaujā iegūtā informācija par mobilitāti Latvijā sniedz noderīgu informāciju stratēģisku lēmumu pieņemšanā ministrijām (nozaru politiku novērtēšanai un pilnveidošanai), pašvaldībām (pakalpojumu efektivitātes un attīstības, t. sk. infrastruktūras plānošanai), komersantiem (attīstības plānošanai, t. sk. komerciālo objektu izvietojuma noteikšanai, pārvadājumu plānošanai u.c.), kā arī pētniekiem, zinātniekiem. ES līmenī iegūtie dati tiks izmantoti ilgtspējīgas pārvietošanās (mobilitātes) novērtēšanai un atbilstošas ES politikas attīstīšanai. Interesi par apsekojuma rezultātiem ir pauduši gan ārvalstu, gan vietējie datu lietotāji, piemēram, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija, VSIA "Autotransporta direkcija", Latvijas plašsaziņas līdzekļi un citi. Tika sniegtas atbildes uz dažādiem datu pieprasījumiem par pilsētām, datu izmantošanu vietējiem lietotājiem un pirmdati analīzei doktora darbā universitātei Šveicē. Apsekojumā iegūtie dati un lietotāju interese par tiem parāda statistikas produkta lietderību un apsekojuma turpināšanas nepieciešamību.

CSP tīmekļvietnē pieejama preses relīze, datu tabulas, kā arī noticis preses brīfings, datu lietotāju seminārs, rezultāti prezentēti gan *Eurostat* speciālajā darba grupā, gan Statistikas Padomē.

Projekts "Lauksaimniecības statistikas modernizācija"

Projekta aktivitātes sāktas 2018. gada jūlijā, kas turpināsies līdz 2020. gada jūlijam. Projekta mērķis ir pilnveidot lauksaimniecības statistikas ieguves metodoloģiskos procesus, lai sekmīgi ieviestu un īstenotu jaunās, integrētās lauku saimniecību statistikas ražošanas principus saskaņā ar ES *Lauksaimniecības statistikas stratēģiju 2020. gadam un turpmāk* un regulu par lauku saimniecību integrētu statistiku, kā arī nodrošināt statistiku ESS vienošanās ietvaros, kas nepieciešama, lai uzraudzītu saistītās politikas jomas, jo īpaši Kopienas lauksaimniecības un lauku attīstības politiku, kā arī vides politiku un politiku, kas vērsta uz pielāgošanos klimata pārmaiņām un to seku mazināšanu, ES zemes izmantošanas politiku un ilgtspējīgas attīstības mērķus (IAM).

1. aktivitāte – vadītāja **Ilze Januška**.

Projekta mērķis – nodrošināt kvalitatīvu bāzi 2020. gada lauksaimniecības skaitīšanas un ikgadējo lauksaimniecības statistikas apsekojumu veikšanai, atjaunojot Statistiskā lauku saimniecību reģistra informāciju par lauku saimniecībām, par kurām nav pieejama informācija administratīvajos datu avotos, un izstrādāt metodoloģiju turpmākai šo saimniecību datu novērtēšanai, kā arī izvērtēt iespējas izmantot VID informāciju 2020. gada lauksaimniecības skaitīšanas un turpmāko Integrēto lauku saimniecību apsekojumu datu nodrošināšanai.

Preses brīfings 2018.gada 14.novembrī: CSP vadība iepazīstina ar pirmoreiz veiktās aptaujas par iedzīvotāju mobilitāti rezultātiem.

CSP attīstība ESS ietvaros

Projekta rezultātā tiks iegūta informācija par lauku saimniecībām, par kurām nav pieejama informācija administratīvajos datu avotos, precizēts ekonomiski aktīvo lauku saimniecību skaits un izstrādāta metodoloģija šīs grupas saimniecību ietekmes uz lauksaimniecisko ražošanu novērtēšanai Latvijā.

Iegūtie rezultāti tiks izmantoti 2020. gada lauksaimniecības skaitīšanas īstenošanā saskaņā ar regulā par lauku saimniecību integrētu statistiku noteikto, kā arī augkopības un dzīvnieku ražošanas statistikas sagatavošanai valsts līmenī.

2. aktivitāte – vadītāja Guna Karlsonē

Projekta mērķis – izstrādāt ilgtspējīgu metodoloģiju augu barības vielu bilanču (GNB) aprēķinam saskaņā ar ESS vienošanos par barības vielu budžetiem, jo līdz šim GNB gandrīz pusei ES valstu, tai skaitā arī Latvijai aprēķināja *Eurostat*, un to jaunā vienošanās vairs neparedz. GNB ir viens no nozīmīgākajiem lauksaimniecību un vidi raksturojošajiem indikatoriem, kas ietver nozīmīgu informāciju par augu barības vielu – slāpekļa (N) un fosfora (P) – izmantošanu lauksaimniecības ražošanā, raksturo lauksaimnieciskās darbības ilgtspējīgu ietekmi uz vidi, ir nozīmīgs informācijas avots aktivitāšu monitoringam.

Projekta ietvaros veicamās aktivitātes: GNB aprēķiniem lietotās *Eurostat*/OECD rokasgrāmatā pieejamās metodoloģijas izpēte un izvērtēšana, lai varētu to lietot aprēķiniem Latvijā, aprēķinu veikšanai nepieciešamo datu avotu identifikācija un dokumentēšana, aprēķinu veikšanai nepieciešamo koeficientu pieejamības izvērtēšana un dokumentēšana, ietverot esošo koeficientu aktualizāciju, kā arī jaunu koeficientu ieguves procesu.

Projekta rezultātā tiks veikts GNB aprēķins 2018. un 2019. gadam, kā arī pārrēķinātas laikrindas no 2000. gada atbilstoši atjauninātiem koeficientiem, izstrādāta aprēķiniem piemērota metodoloģija un aprēķinu procesa dokumentēšana. Iegūtās informācijas lietotāji būs *Eurostat*, OECD, Eiropas vides aģentūra (EEA) u.c.

Projekts “Apsekojums par uz dzimumu balstītu vardarbību – testēšana un pilotapsekojums”, vadītājs Kalvis Okmanis.

Projekta mērķis – testēt *Eurostat* sagatavoto anketu par uz dzimumu balstītu vardarbību un metodoloģiju un veikt pilotapsekojumu.

Par šādu tēmu CSP apsekojumu veica pirmo reizi, līdz ar to projekta ietvaros tika piesaistīts ārējais eksperts, kas sagatavoja mācību materiālus intervētāju apmācībām pirms apsekojuma uzsākšanas par tēmām “Mīti un stereotipi par vardarbību un kā tas var ietekmēt intervijas gaitu”, “Ar ko jāreķinās, intervējot no vardarbības cietušo”, kā arī vadīja mācības par lauka darbu uzsākšanu, lai intervētājs gūtu atgriezenisko saiti un sniegtu psiholoģiskas konsultācijas, kā arī sagatavoja lomu spēles intervētājiem par vardarbības tēmu. Apsekojuma izlasē tika iekļauts 1000 personu, no kurām atbildēja 534 (315 sievietes un 219 vīrieši). Tika izmantotas šādas datu vākšanas metodes:

CSP attīstība ESS ietvaros

- klātienē intervijas izmantojot portatīvos datorus (CAPI);
- telefonintervijas (CATI);
- tiešsaistes aptaujas (CAWI).

Projekta nobeigumā tika sagatavots metodoloģiskais ziņojums un aprakstītas darbības, kas saistītas ar anketas tulkošanu, intervētāju atlase un apmācības, intervēšanas metodes un to ietekme uz rezultātiem, lauka darba norise, datu apstrādes process, datu kvalitāte, sarežģījumi un grūtības apsekojuma veikšanā, secinājumi un ieteikumi anketas un metodoloģijas uzlabošanai, kā arī aizpildītas *Eurostat* sagatavotās datu tabulas.

CSP, īstenojot projektu, guva pieredzi, kas atvieglos darbu pie pilna mēroga apsekojuma veikšanas. Galvenie izaicinājumi, kas tika pārvarēti projekta īstenošanas laikā:

- Anketas elektroniskās versijas sagatavošana – anketā iekļauts salīdzinoši liels jautājumu skaits, kā arī vairākās pārejas starp jautājumiem bija ļoti sarežģītas.
- Lauka darbu veikšana – jautājumi ietver daudzus jūtīgus tematus, kā seksuālā vardarbība, vardarbība bērnībā un vardarbība intīmo partneru starpā. Intervētājiem bija unikāla iespēja piedalīties psihoterapeita supervīzijas sesijā.
- Indikatoru aprēķināšana – ļoti liels skaits indikatoru, kā arī aprēķināšanai salīdzinoši sarežģīti nosacījumi.
- Turpmāk CSP paredz īstenot pilna mēroga apsekojumu, tā rezultātos ir ieinteresēta gan Labklājības ministrija, gan vairākas nevalstiskās organizācijas, pētnieki u.c. lietotāji. Stambulas konvencijas ietvaros šis pētījums ir ļoti nozīmīgs, jo šāda veida pētījumu regulāra veikšana ir paredzēta konvencijā.
- Vispārējie secinājumi grantu shēmas projekta realizācijā:
- Ņemot vērā ierobežoto projekta ieviešanas laiku, kad līdz pēdējam brīdim nebija pieejama anketa, un aprēķināmie indikatori tika saņemti pēc projekta uzsākšanas, tad projekts norisinājies veiksmīgi. Vienīgā aizķeršanās bija rādītāju aprēķināšanas lielā apjoma dēļ.
- Tika sasniegts atbildētības līmenis, kas augstāks par 50 %, kas pārsniedza sākotnējās prognozes, ņemot vērā jūtīgo tematu;
- Intervētāji norādīja tikai uz atsevišķiem, īpaši negatīvi noskaņotiem respondentiem, bet tas ir iespējams jebkurā apsekojumā.
- Ņemot vērā to, ka respondentu vecumam nebija noteikta augšējā robeža,

CSP īstenotās programmas
**“Statistiskās informācijas
nodrošināšana jauno ES iniciatīvu
veidošanai”** 2018. gada pārskats
pieejams CSP tīmekļvietnē:
<https://www.csb.gov.lv/lv/par-mums/informacija-par-CSP/eiropas-savienibas-atbalstiti-projekti>

CSP attīstība ESS ietvaros

bija jāaptauja arī gados vecāki cilvēki. Ar ļaudīm cienījamā vecumā intervijas par šādu tematu ir grūti veikt, jo jautājumi par seksuālo uzmākšanos daļai senioru šķita neaktuāli, jo tie algotu darbu strādājuši pirms vairākiem desmitiem gadu. Turklāt toreiz par tādām lietām nerunāja.

Turpinot attīstības dokumenta ESS Vīzija 2020 aktivitāšu ieviešanu un gatavojoties 2021. gada tautas skaitīšanai, Eurostat granta projekta "**Administratīvo datu avotu izmantošanas uzlabošana (ESS.VIP ADMIN WP6 "Priekšizpēte un pielietošana")**" ietvaros (vadītājs **Pēteris Veģis**) tika pabeigta 2016. gadā saktā projekta īstenošana, kura mērķis bija izpētīt ar iedzīvotāju izglītību saistīto tautas skaitīšanas rādītāju iegūšanas iespējas no administratīvajiem datu avotiem, jaunās ISCED klasifikācijas ieviešanai un priekšlikumu izstrādei trūkstošo datu novērtēšanai un imputācijai. Jūnijā Eurostat nosūtīts gala tehniskais ziņojums. Pērn turpināts arī 2017. gada novembrī saktais Eurostat granta projekts, kura mērķis ir administratīvo datu, CSP regulāro apsekojumu un 2011. gada tautas skaitīšanas datu izmantošanas iespēju priekšizpēte, lai nodrošinātu datus 2021. gada tautas skaitīšanas jautājumu sadaļās par adreses kodu, ģeogrāfiskajām koordinātēm, mājsaimniecības, ģimenes un mājokļus raksturojošajiem datiem. Par paveikto informēts Eurostat, jūlijā nosūtot projekta starpziņojumu.

Apsekojumu statistika

Sadarbības tīklu pēc Ūmeo Universitātes (Zviedrija) ierosinājuma izveidoja jau 1992. gadā, tajā iekļaujot speciālistus no visu trīs Baltijas valstu centrālajām statistikas iestādēm, Somijas statistikas un Tartu universitātes, Latvijas universitātes un Ūmeo universitātes. Tīkla mērķis ir sadarbība izglītības un pētniecības jomā apsekojumu statistikā, daloties zināšanās, pieredzē un idejās. Pārstāvji cenšas stiprināt kontaktus starp valstu centrālajām statistikas iestādēm un akadēmiskajām mācību iestādēm, augstskolu pasniedzējiem, pētniekiem un praktiķiem, veicināt studentu interesi par apsekojumu statistikas problēmām un motivēt viņus veidot profesionālo karjeru apsekojumu statistikas jomā. Šobrīd sadarbības partneriem pievienojušās arī Ukrainas un Baltkrievijas valsts iestādes. Kopš 1997. gada tiek rīkotas ikgadējas starptautiskas konferences.

Pērn Jelgavā (Latvija) notika kārtējais Baltijas-Ziemeļvalstu-Ukrainas apsekojumu statistikas seminārs, pulcējot 60 dalībniekus no 12 valstīm, kura tēma bija administratīvajos datos balstīta tautas skaitīšana. Tika prezentēts speciālistu jaunākais veikums, notika pieredzes apmaiņa un diskutēts par problēmām, ar ko saskaras statistiķi. Tika analizētas arī tādas tēmas kā matemātiskajā modelēšanā balstīta statistika, izlases veidošana, dažādu datu (no reģistriem, apsekojumiem) kombinēšana u.c. CSP eksperti Mārtiņš Liberts, Pēteris Veģis, Elvijs Siliņš un Juris Breidaks prezentēja Latvijas statistikas paveikto un jaunus izaicinājumus, gatavojoties 2021. gada tautas skaitīšanai, dalījās pieredzē par Eurostat projektu īstenošanu tautas skaitīšanas sagatavošanai.

Saites uz mājas lapām:

<http://home.lu.lv/~pm90015/workshop2018/index.shtml>

<https://wiki.helsinki.fi/display/BNU/>

STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA

Starptautiskā sadarbība

Statistikas jomā lielu pienesumu nacionālo iestāžu/ sistēmu attīstībā devusi dalīšanās pieredzē un labajā praksē. Arī CSP tās kompetences ietvaros vienmēr ir atvērta pieredzes apmaiņai ar ieinteresētajām pusēm.

Sadarbība Baltijas reģiona ietvaros

2018. gadā trīspusējās sadarbības ietvaros Baltijas valstu kolēģi dalījās pieredzē par darbu cenu statistikā, vides statistikā, lauksaimniecības statistikā u.c. jomās, kā arī apsprieda aktualitātes gatavošanās procesā 2021. gada tautas skaitīšanai.

Ikgadējās Baltijas valstu statistikas iestāžu sadarbības vadības grupas sanāksmes (Lietuvā) ietvaros nacionālo statistikas iestāžu vadītāji dalījās pieredzē par statistikas iestāžu attīstības pasākumiem, Latvijai sniedzot ieskatu CSP veiktajā aptaujā "Latvijas iedzīvotāju mobilitāte 2017. gadā", kā arī klātesošos informējot par aktualitātēm administratīvo datu izmantošanā iestādes ietvaros.

Pieredzes apmaiņa

2018. gada 8.–9. martā Tbilisī (Gruzijā) norisinājās tehniskais seminārs par dzīves apstākļu statistiku Austrumeiropas, Kaukāza un Centrālāzijas valstīs. Pasākuma ietvaros Austrumu partnerības valstu pārstāvji izteica vēlmi paplašināt savas zināšanas par EU-SILC apsekojumu, jo vairākas valstis plāno ieviest (vai daļēji ieviest) šo apsekojumu vai jau šobrīd to ievieš. Papildus Austrumu partnerības valstīm seminārā tika uzaicināti piedalīties arī pārstāvji no Centrālāzijas valstīm, savukārt Eiropas Savienību seminārā pārstāvēja eksperti no Latvijas un Ungārijas. Seminārā tika apspriesti tādi jautājumi kā ienākumu (izdevumu) un dzīves apstākļus raksturojošo rādītāju vākšana, t.sk. anketu sagatavošana, datu analīze, izlases veidošana un svaru koeficientu aprēķins, kā arī EU-SILC apsekojuma nākotne pēc revīzijas veikšanas.

2018. gada 8.–9. jūnijā Rīgā norisinājās Tadžikistānas statistikas ekspertu mācību vizīte CSP. Vizītes mērķis bija apmainīties ar pieredzi darbā ar datubāzes sistēmām. Mācību vizītes dienaskārtība tika veidota, balstoties uz CSP sistēmām, kuras izmanto datubāzes kā datu un metadatu glabātuvī. Tika prezentētas ISDAVS un SSDN sistēmas. ISDAVS ietver statistikas veidlapas sagatavošanu elektroniskai datu vākšanai, datu apstrādi, agregāciju sagatavošanu un datu arhivēšanu. SSDN paredz administratīvo datu saņemšanu un sagatavošanu tālākai izmantošanai. Sistēma var veikt datu savienošanu, atlasī un kopsavilkumu veidošanu. Ārvalstu ekspertiem labāk saprotama bija SSDN sistēma.

CSP cenu statistikas eksperti devās uz Kipru pieredzes apmaiņas vizītē par pirkjspējas paritāšu programmas jautājumiem. Vizītes ietvaros abas puses apmainījās ar pieredzi pirkjspējas paritāšu (PPP) darba organizācijā Kiprā un Latvijā 2018. gadā, kā arī norisinājās diskusijas par vairākiem jau noslēgtiem un

Starptautiskā sadarbība

gaidāmiem cenu apsekojumiem.

Citas aktivitātes

CSP sociālās statistikas metodikas eksperte Lidija Spārīte piedalījās 7. Globālajā forumā par dzimumu statistiku, apgūstot citu valstu pieredzi un labo praksi saistībā ar dzimumu statistikas datu izmantošanu politisku lēmumu pieņemšanā, sieviešu ekonomiskās lomas novērtēšanu gan darbā, gan attiecībā uz īpašumtiesībām, netradicionālu datu avotu un inovatīvu metožu izmantošanu dzimumu statistikā u.c. jautājumiem.

Sociālās statistikas metodoloģijas daļas vecākā metodikas eksperte Anita Švarckopfa piedalījās UNICEF organizētajā Eiropas un Centrālāsijas statistiķu darba grupas sanāksmē, kuras mērķis bija veicināt attiecīgā reģiona statistikas iestāžu sadarbību, uzlabojot informācijas, kas tiek vākta *TransMonEE* projekta ietvaros, kvalitāti. Īpaša uzmanība tika pievērsta datu vākšanai attiecībā uz bērniem, kuri cietuši no vardarbības.

CSP eksperts Viktors Veretjanovs piedalījās ANO organizētajā ekspertu sanāksmē „Vienlīdzības novietošana dienaskārtības 2030 centrā”. CSP pārstāvis saņēma lūgumu pasākuma ietvaros sniegt prezentāciju par Pārvaldes pieredzi nabadzības un nevienlīdzības statistikas ražošanā. ANO kā semināra organizētāji augsti novērtēja Latvijas veiksmīgo pāreju uz ES standartiem un atzīmēja, ka Latvijas pieredze būtu ļoti vērtīga arī pārējām pasaules valstīm.

CSP Matemātiskā nodrošinājuma daļas vadītāja vietnieks Mārtiņš Liberts piedalījās Austrumeiropas, Kaukāza un Centrālāsijas valstu un Mongolijas augsta līmeņa seminārā par oficiālās statistikas modernizāciju. Sanāksmē tika skatīti jautājumi, kas saistīti ar jaunākajām tendencēm ESS, Austrumeiropā, Kaukāzā un Centrālāsijas valstīs, statistikas nodrošināšanas procesu modernizāciju un alternatīvu datu avotu izmantošanu, stratēģisko partnerību oficiālajā statistikā, nacionālo statistikas iestāžu labo praksi, kā arī tika apspriesti dažādi sadarbības jautājumi.

Dalība citos nozīmīgos starptautiskos pasākumos

ESS ietvaros CSP priekšiece Aija Žīgure piedalījās trīs **ESS komitejas** sanāksmēs, kurās tika lemts par grozījumiem statistikas nozarei saistošajos tiesību aktos un jaunu tiesību aktu ieviešanu, kā arī par citām statistikas sistēmas aktualitātēm, piemēram, nākamo salīdzinošo novērtēšanu (*peer reviews*), *ESS Vīzijas 2020* ieviešanas gaitu, prioritāšu noteikšanu ESS ietvaros, kā arī par statistikas nozīmi un lomu mūsdienu apstākļos u.c..

A. Žīgure kā ESS **Partnerības grupas** locekle 2018. gadā piedalījās divās grupas sanāksmēs. Partnerības grupas galvenais mērķis ir veicināt Eiropas Statistikas sistēmas attīstību, sekmējot ESS komitejas darba efektivitāti, stiprinot ESS stratēģisko veikspēju, kā arī veicinot sadarbību starp ESS locekļiem.

Starptautiskā sadarbība

Tāpat CSP priekšiece piedalījās **Augsta līmeņa darba grupas par statistikas kvalitātes jautājumiem** sanāksmē, darba grupā ieņemot līdzpriekšsēdētājas lomu. Tikšanās mērķis bija apspriest turpmāko pieeju ESS kopējā kvalitātes ietvara ieviešanas pārraudzībā, kā arī apsvērt Augsta līmeņa darba grupas lomu attiecīgajā procesā. Sanāksmes laikā visi darba grupas locekļi sniedza savu viedokli par iespējamo pieeju nākamās salīdzinošās izvērtēšanas (*peer reviews*) veikšanai nacionālajās statistikas iestādēs.

ANO ilgtspējīgas attīstības mērķi (IAM)

ANO Statistikas komisijas 49. sesija

2018. gada 6.–9. martā Ņujorkā norisinājās ANO Statistikas komisijas 49. sesija, kurā Latviju pārstāvēja CSP priekšiece Aija Žīgure. No 2016. gada 1. janvāra līdz 2019. gada beigām Latvija rotācijas kārtībā ir ievēlēta Statistikas komisijas biedra statusā.

Ikgadējā ANO Statistikas komisijas sesija ir starptautiski nozīmīgs pasākums, kura ietvaros tiek apspriesti un apstiprināti starptautiskie statistikas standarti un metodoloģiskie materiāli, panāktas vienošanās tālākai starptautiskās statistikas sistēmas attīstībai un pilnveidei.

Ņemot vērā IAM būtisko lomu globālā līmenī, Latvija atzīmēja nepieciešamību veicināt IAM nacionālo datu starptautisko salīdzināmību un caurskatāmību, kā arī uzsvēra nacionālo statistikas iestāžu lomu IAM koordinācijas procesā valsts ietvaros. Latvija pauda viedokli par bēgļu statistiku, norādot, ka ir būtiski nodrošināt kvalitatīvu statistiku par pamata demogrāfiskajiem mainīgajiem, veicināt nacionālo un starptautisko bēgļu rādītāju salīdzināmību, kā arī nodrošināt sensitīvo datu konfidencialitāti un datu aizsardzību.

Seminārs par nacionālo statistikas iestāžu salīdzinošās izvērtēšanas (*peer reviews*) nākamo posmu

2018. gada 22.–23. maijā Sofijā (Bulgārijā) norisinājās neformāls ES nacionālo statistikas iestāžu vadītāju seminārs par statistikas iestāžu salīdzinošās izvērtēšanas (*peer reviews*) nākamo posmu. Semināra ietvaros A. Žīgure vadīja sesiju par salīdzinošās izvērtēšanas nākamā posma galvenajiem mērķiem.

Pasākuma laikā klātesošie apsprieda jautājumus saistībā ar nākamās izvērtēšanas iespējamo tvērumu, pielietojamo metodoloģiju, kā arī iegūto rezultātu salīdzināmību.

Seminārs par statistikas iestāžu lomu valdību un ES digitalizācijas stratēģiju ieviešanā

2018. gada 19.–20. novembrī A. Žīgure piedalījās Vīnē (Austrijā) notiekošajā ES nacionālo statistikas iestāžu vadītāju seminārā par statistikas iestāžu lomu valdību un ES digitalizācijas stratēģiju ieviešanā.

Semināra ietvaros klātesošie apmainījās ar pieredzi saistībā ar nacionālo statistikas iestāžu iesaisti valdību digitalizācijas stratēģiju virzīšanā. Pasākumā

Starptautiskā sadarbība

norisinājās diskusijas par to, vai statistikas iestādēm būtu jāpalīdz stratēģiju izstrādē, vai statistikas iestādēm vajadzētu ieņemt nozīmīgu lomu publisko/privāto datu pārvaldīšanā, kādas ir iespējamās pretrunas starp statistikas iestāžu tradicionālo statistikas ražotāja lomu un darbošanos kā valdības datu centriem. Semināra laikā tāpat tika izvērtēti iespējamie publiskā sektora digitalizācijas riski un ieguvumi.

Eiropas diena

Par ikgadēju tradīciju kļuvusi Eiropas dienas (9. maija) atzīmēšana, kuras ietvaros CSP viesojās un par kultūras pieminekļu daudzveidību, kultūras mantojuma un telpiskās vides aizsardzību CSP darbiniekus informēja Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas vadītājas vietniece Katrīna Kukaine, kā arī ar prezentāciju par Latgales arhitektūras un mākslas vērtībām uzstājās mākslas zinātnieks doktore Rūta Kaminska, savukārt restaurācijas eksperte Ieva Jekševica uzstājās ar prezentāciju par kultūras pieminekļu restaurāciju. Semināra noslēgumā CSP darbinieki piedalījās konkursā, kurā tika aicināti atsvaidzināt zināšanas par visām Eiropas Savienības dalībvalstīm.

CSP MODERNIZĀCIJA UN RESURSU PĀRVALDĪBA

CSP modernizācija un resursu pārvaldība

Lai sasniegtu CSP darbības mērķus un uzdevumus darba efektivitātes paaugstināšanā, sekmīgi darbotos mainīgajā vidē, CSP nodrošina institūcijas darbības stratēģijas uzdevumu izpildi un īsteno modernizācijas procesu. Tas nozīmē: efektīvāku resursu izlietojumu, jauno tehnoloģisko risinājumu ieviešanu, iestādes struktūras optimizāciju un Vispārējā statistikas procesu modeļa pakāpenisku ieviešanu iestādes struktūrā.

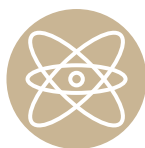
Centrālās statistikas pārvaldes personāla vērtības

ATKLĀTĪBA

PRECIZITĀTE

ZINĀTNISKA
PIEEJA

CSP darbinieku
amata vietas

261
ierēdnis

264
darbinieks

Viens no būtiskākajiem CSP uzdevumiem ir ilgtermiņā piesaistīt profesionālus un uz darba rezultātu orientētus darbiniekus, lai īstenotu CSP misiju – nodrošināt statistiskās informācijas lietotājus ar neatkarīgu augstas kvalitātes oficiālo statistiku lēmumu pieņemšanai, pētniecībai un diskusijām. CSP tiek īstenota personāla stratēģija, kuras mērķis ir nodrošināt veiksmīgu procesu funkcionēšanu, kas attiecas uz darbu ar cilvēkresursiem (t.sk. plānošana, atlase, attīstība, apmācība u.c.), orientējoties uz pārmaiņām un izaicinājumiem ne tikai iestādē, bet arī ESS.

2018. gada 31. decembrī CSP ir 525 amata vietas, no tām 261 ierēdņa amata vieta, 264 darbinieku amata vietas, t.sk. 5 uz noteiktu laiku līdz 2023. gada 30. decembrim saistībā ar 2021. gada tautas skaitīšanas norisi. CSP kopējais vidējais faktiski nodarbināto skaits bija 488 strādājošo.

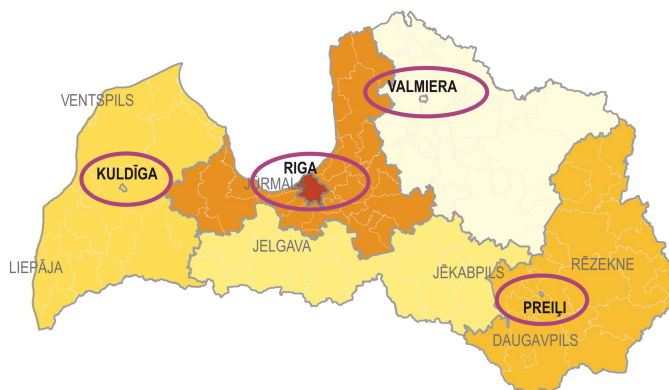
Faktiskais darbinieku teritoriālais sadalījums (31.12.2018.):

Rīga – 437

Kuldīga – 16

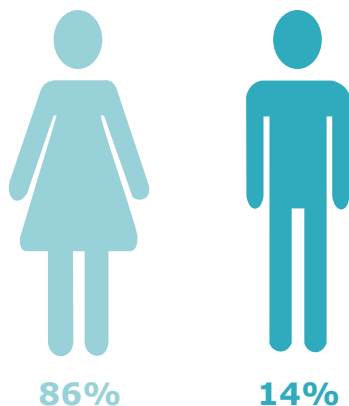
Valmiera – 18

Preiļi – 17

CSP modernizācija un resursu pārvaldība

CSP nodarbināto
dzimumu attiecība

2018. gada 31. decembrī CSP ir 3 augstākā līmeņa vadītāji, 11 vidējā līmeņa vadītāji un 53 zemākā līmeņa vadītāji (neskaitot daļu vadītāju vietniekus) – kopā 67 vadītāji, kas ir 12 % no kopējā amata vietu skaita.

No visiem CSP darbiniekiem 2018. gadā tika nodarbināti 86 % sieviešu un 14 % vīriešu, darbinieku vidējais vecums – 47 gadi.

Par nodarbināto lojalitāti liecina fakts, ka vairāk nekā 59 % nodarbināto CSP strādā ilgāk par 11 gadiem.

"Valsts pārvaldes reformu plānā 2020. gadam" (Ministru kabinetā apstiprināts 2017. gada 14. novembrī) ietvertie virzieni paredz amata slodžu skaita samazinājumu aptuveni par 6 % trīs gadu laikā. Pārskata periodā CSP turpināja iesākto darbu pie veicamo funkciju analīzes un darbu optimizācijas. Attīstīta iestādes modernizācijas process, struktūrā ieviešot Vispārējo statistikas procesu modeli. Piemēram, Sociālās statistikas departamentā veikta reorganizācija un jaunā struktūra balstīta procesu modelī. Sagatavoti katra departamenta pārziņā esoša produkta ieguves detalizēti apraksti, kas ietver metodoloģijas aprakstu, veidlapu izstrādi, datu analīzi un datu apstrādi. Paredzēts tos papildināt ar matemātiķu un programmētāju darba aprakstiem. Tas nodrošina atbilstošu darba kvalitāti un nepieciešamības gadījumā iespēju vienam darbiniekam aizstāt otru. Pērn arī Statistikas datu apstrādes departamentā pabeigta reorganizācija ar mērķi nodrošināt centralizētu statistikas datu vākšanas un apstrādes procesu. Struktūras optimizācija notikusi arī Informācijas un komunikācijas departamentā, sakārtojot struktūru un nosakot atbildības. Lai izstrādātu jaunus statistikas produktus un attīstītu inovatīvus statistikas publicēšanas risinājumus, tai skaitā izveidotu ģeotelpiskās statistikas publicēšanas sistēmu, optimizēts speciālistu skaits.

Kopā 2018. gadā funkciju pārdales un optimizācijas rezultātā no amatu saraksta likvidēta 31 amata vieta un palielināta atlīdzība pārējiem struktūrvienību nodarbinātajiem, kas ir 5,58 % no amata vietu skaita.

2018. gadā CSP ir izsludināti 64 amata konkursi (50 – uz ierēdņu amata vietām un 14 – darbinieku amata vietām). Konkursu rezultātā darbam ierēdņu un darbinieku amatos izvirzīti 32 pretendenti.

Pērn iestādē darbu uzsācis 51 nodarbinātais, savukārt atbrīvoti 69 nodarbinātie. Pēdējos gados palielinās personāla mainība (2013. gadā – 9 %, bet 2018. gadā jau 13 %), un šī tendence strauji pieaug.

Īstenojot CSP stratēģisko mērķi **"Darbiniekiem ir augsts kompetences līmenis, viņu prasmes un zināšanas ļauj būt vadošajiem ekspertiem"**, kā arī pamatojoties uz apstiprināto Personālvadības stratēģijas Aktivitāšu plānu 2017.–2019. gadam, 2018. gada prioritārās mācību jomas bija informācijas apkopošana un datu analīze, informācijas tehnoloģijas, komunikācija ar

CSP modernizācija un resursu pārvaldība

medijiem un klientiem, dalība Eiropas statistiķu apmācību programmā un profesionālo kompetenču paaugstināšana amata pienākumu veikšanai.

2018. gadā nodrošināti 37 mācību kursi, semināri.

- Iekšējās mācībās – 1 515 dalībnieku skaits;
- Ārējās mācībās – 462 dalībnieku skaits.

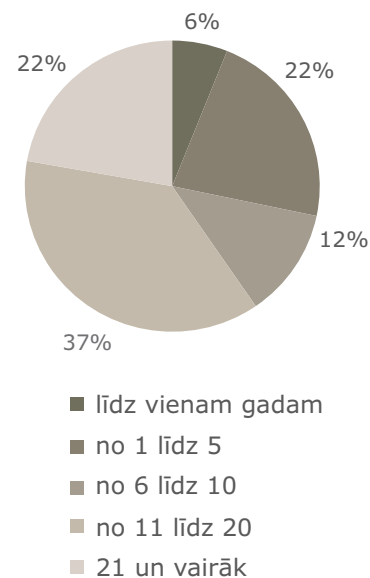
E-apmācību vietne "e-skola" ir viens no iekšējās komunikācijas kanāliem zināšanu pārbaudei, iekšējai testēšanai un atgriezeniskās saites saņemšanai par mācībām, kā arī pieredzes apmaiņai.

CSP novērtē darbiniekus, kuri izrāda aktivitāti, nāk klajā ar jaunām idejām un rosina uzlabojumus, kā pilnveidot darba procesu, vai demonstrē plašas zināšanas un analītisku pieeju dažādu jautājumu risināšanā, uzņemas atbildību un domā plašāk par saviem tiešajiem amata pienākumiem. Viņiem piedāvā horizontālās karjeras vai profesionālās izaugsmes iespējas esošajā amatā. CSP speciālistiem ir iespēja strādāt un pārstāvēt iestādi starpinstitūciju darba grupās, piedalīties augsta līmeņa starptautiskās aktivitātēs par jaunu statistikas standartu un metodoloģijas izstrādes un saskaņošanas jautājumiem, piedalīties *OECD* organizētajās starptautiskajās konferencēs ar prezentācijām par iestādes labo praksi statistikas nodrošināšanā, kā arī *Eurostat* komiteju, darba grupu un speciālo darba grupu (*Task Force*) sanāksmēs, paaugstināt kvalifikāciju Eiropas statistiķu apmācībuursos. CSP eksperti tiek deleģēti piedalīties vai vadīt starptautiskus projektus, viņiem tiek uzticēts arī apmācīt citus pārvaldes speciālistus, tādējādi gūstot jaunu pieredzi un izaicinājumus esošajā amatā.

Finanšu vadība mūsu iestādē ietver visus CSP budžeta izstrādāšanas un izpildes procesa nodrošināšanai nepieciešamos administratīvos pasākumus, ieskaitot kontroles un atbildības pasākumus. CSP pastāvīgi pilnveido iekšējās kontroles sistēmu, attīstīta sniegto e-pakalpojumu pieejamību, kā arī e-pārvaldes iespēju efektīvu lietošanu iestādes iekšējā darba organizācijā un starpiestāžu sadarbības procesos. LSIS nodrošina departamentu direktorus un daļu vadītājus kontroles procedūru īstenošanai un CSP priekšnieku – lēmumu pieņemšanai ar datiem par patērēto darba laiku un izmaksām produktu un procesu griezumā, kā arī darbības indikatoriem, sniedzot informāciju dažādos analītiskajos pārskatos, atskaitēs un diagrammās dinamikā. Dažādu vadības līmeņu vadītāji statistikas nodrošināšanas procesa vadīšanai arvien plašāk izmanto LSIS datu analīzes rīka *MicroStrategy* analītisko informāciju.

LSIS pastāvīgi tiek attīstīta, rodot iespēju operatīvi sekot līdzi darbu izpildei produktu līmenī. 2018. gadā ieviesti jauni procesi Resursu vadības sistēmā *Horizon Web*, lai darbinieki ērtāk un ātrāk varētu pieteikt dažāda veida pieteikumus elektroniskā vidē, ieviesta portāla jauna versija – pašapkalpošanās

CSP nodarbināto īpatsvars pēc darba stāža

CSP modernizācija un resursu pārvaldība

modulis HoP. Pārskata periodā turpinājās aktīvs darbs pie e-risinājumu stiprināšanas, tai skaitā uz *bezpapīra biroja* darbības nodrošināšanu: ieviests komandējumu bloks, rēķinu saskaņošana, virzība un apstrāde iestādē notiek elektroniski, arī CSP rīkojumu pārvaldība notiek tikai elektroniski. 2018. gadā jauno noslēgto līgumu par grantu projektiem administrēšana notiek tikai elektroniski, e-grantu projektu vadību un ieviešanu nodrošinot elektroniskajā sistēmā Eiropas Komisijas izveidotajā tīmekļa vietnē (*Participation portal*). Tā kā CSP jau vairākus gadus ievieš ES struktūrfondu līdzfinansētus projektus, struktūrfondu projektu administrēšanai tiek lietota CFLA Kohēzijas politikas fondu vadības informācijas sistēma (KP VIS).

Ar valsts budžeta finansējumu CSP īsteno iestādes darbību: tiek nodrošināta Oficiālās statistikas programmas CSP kompetences uzdevumu izpilde, risināti IT darbības uzlabojumi un citi atbalsta procesi, kā arī EK noslēgto dotāciju līgumu ietvaros realizēti Grantu shēmas projekti.

Lai nodrošinātu funkciju izpildi, ko, ņemot vērā arvien pieaugošās prasības pēc statistiskās informācijas Eiropas mēroga politiku plānošanai un īstenošanai, nosaka jauni Eiropas Savienības tiesību akti statistikas jomā, kā arī Latvijas nacionālās vajadzības (piemēram, reģionālās statistikas nodrošināšana, statistikas par republikas pilsētām paplašināšana, administratīvo reģistru datu kvalitātes pilnveidošana, indikatoru vērtējums un nodrošinājums IAM kontekstā u.c.), izvērtējot papildu darbu apjomu, CSP iesniedza pieprasījumu par finansējuma piešķiršanu prioritārajam pasākumam 2021. gada tautas skaitīšanas sagatavošanai. 2018. gadā prioritārajam pasākumam piešķirto līdzekļu ietvaros (164 628 euro) veikts „Ārējās (starptautiskās) migrācijas paneļapsekojums Latvijas pastāvīgo iedzīvotāju skaita pilnīgākam novērtējumam” un vienlaikus pilnveidota migrācijas statistikas kvalitāte. Ir pabeigti abu posmu lauka darbi un notiek datu apstrāde, analīze un sagatavošana publicēšanai.

Priekšniece A. Žīgure (no labās) un darbinieki, saņemot CSP atbalvojumu.

Centrālās statistikas pārvaldes budžets 2018. gadā

(euro)

1. Ieņēmumi kopā **10 928 355**

1.1. Dotācija no vispārējiem ieņēmumiem, kopā **10 749 842**

tai skaitā:

programma „Statistiskās informācijas nodrošināšana” 9 942 567

programma „Eiropas Kopienas iniciatīvas projektu un
pasākumu īstenošana” 718 872

programma „Eiropas Reģionālās attīstības fonda
projektu un pasākumu īstenošana” 88 403

1.2. Ieņēmumi no maksas pakalpojumiem un citi pašu ieņēmumi **172 236**

1.3. Transferti, kopā **6 277**

tai skaitā:

programma „Citu Eiropas Savienības politiku instrumentu projektu un
pasākumu īstenošana” 6 277

2. Izdevumi kopā **10 896 953**

2.1. Kārtējie izdevumi **10 341 062**

tai skaitā:

atalgojums 6 602 141

valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas.....2 120 424

komandējumu un dienesta braucieni izdevumi 212 108

pakalpojumu apmaksa, materiālu iegāde.....1 406 389

no tā:

posta, telefona un citu sakaru pakalpojumu apmaksas..... 131 444

izdevumi par komunālajiem pakalpojumiem 143 103

izdevumi preču un inventāra iegādei..... 130 671

2.2. Subsīdijas un dotācijas **771**

2.3. Uzturēšanas izdevumu transferti **14 888**

2.4. Kapitālie izdevumi **540 232**

tai skaitā:

nemateriālie ieguldījumi 456 354

datortehnika, sakaru un cita biroja tehnika 71 038

pārējie iepriekš neklasificētie pamatlīdzekļi.....12 840

3. Finansiālā bilance **31 402**

2019. GADĀ VEICAMIE PRIORITĀRIE UZDEVUMI

2019. gadā veicamie prioritārie uzdevumi

2019. gada CSP galvenās aktivitātes ir saistītas ar CSP darbības stratēģijā noteiktā stratēģiskā mērķa – modernizēt oficiālās statistikas nodrošināšanu, ieviešot e-risinājumus, attīstīt metodoloģiju un paaugstināt atbilstības vispārējām kvalitātes prasībām līmeni par 5 % –, kā arī apstiprināto prioritāšu un veicamo uzdevumu izpildi.

Pasākumi:

- nodrošināt *Oficiālās statistikas programmā 2019.–2021. gadam* noteikto oficiālo statistiku savas kompetences ietvaros;
- *nodrošināt datu pieejamību un paaugstināt statistikas pievienoto vērtību:* izstrādāt inovatīvus statistikas produktus, izveidojot ģeotelpisku datu publicēšanas rīku, un tajā publicēt ekonomisko aktivitāti raksturojošus rādītājus teritoriālā līmenī, kā arī citus datus;
- ieviest pasākumus publiski pieejamās informācijas kvalitātes pilnveidošanai, nodrošinot un uzturot atgriezenisko saiti ar uzņēmējiem, nacionālo kontu sistēmas rādītāju galvenajiem lietotājiem un citiem oficiālās statistikas lietotājiem;
- izveidot interaktīvus risinājumus, kuru mērķis ir uzlabot tematiskas statistikas pieejamību un uztveramību;
- veikt uzlabojumus izglītojošās statistikas publicēšanā – pilnveidot tīmekļvietnes *Skolēnu stūrīti* sadarbībā ar pedagogiem;
- nodrošināt statistikas ražotāju un lietotāju intereses *Oficiālās statistikas portāla* izstrādes procesā;
- veikt *Statistikas likumā* noteikto oficiālās statistikas nodrošināšanas sistēmas attīstības procesu koordinēšanu un Eiropas statistikas izstrādes, sagatavošanas un izplatīšanas darbību nodrošināšanu;
- pilnveidot sadarbību ar respondentiem, principa „Konsultē vispirms” ietvaros ieviest klientu konsultācijas tiešsaistē Elektroniskās datu vākšanas sistēmā, nodrošināt plašāku administratīvo datu lietošanu oficiālās statistikas nodrošināšanā un respondentu sloga mazināšanā;
- noslēgt jaunas starpresoru vienošanās par informācijas apmaiņu ar VID, LDC, LAD, PMLP, lai mazinātu respondentu slogu un novērstu iesniedzamās statistiskās informācijas dublēšanos, kā arī turpināt darbu pie administratīvo datu kvalitātes novērtēšanas sistēmas;
- ieviest statistikas vienības „uzņēmums” uzņēmējdarbības strukturālajā statistikā saskaņā ar izstrādāto pasākumu plānu;

2019. gadā veicamie prioritārie uzdevumi

- nodrošināt pasākumu plāna izpildi tautas skaitīšanas sagatavošanai;
- veikt zinātņu doktoru apsekojumu Eiropas Sociālā fonda projektā "Dalība starptautiskos izglītības pētījumos" (OECD);
- īstenot statistikas ieguves, apstrādes, analīzes un izplatīšanas attīstības projektus, sagatavot noslēguma ziņojumus *Eurostat* par īstenotajiem projektiem;
- turpināt CSP modernizācijas procesu, sākt projekta "Ārējās tirdzniecības statistikas datu apstrādes sistēma" izstrādi;
- ieviest infrastruktūras vajadzībām atbilstošas iekārtas, kas nodrošina CSP darbības nepārtrauktību, lai ievērotu informācijas aizsardzības prasības nacionālā un ESS griezumā;
- ieviest inovatīvus risinājumus, lai paaugstinātu darba efektivitāti un optimizētu CSP resursu pārvaldību;
- īstenot aktīvu starptautisko sadarbību.

#STATISTIKAI100

CENTRĀLĀ STATISTIKAS PĀRVALDE

Pārskatu veidoja:

Dzidra Ceihnere

Informāciju pārskatam sniedza:

Aiga Babre, Armands Plāte, Dace Tomase, Dace Kravale-Šarabaiko, Dana Zariņa, Ieva Začeste, Ieva Zemeskalna, Ilze Skujeniece, Guna Graudiņa, Gundega Kuzmina, Janīna Dišereite, Jolanta Minkevica, Kaspars Vasaraudzis, Lolita Grase, Maranda Behmane, Pāvels Onufrijevs, Ramona Skakunova, Uldis Ainārs

Dizains, datorsalikums:

Maija Graudiņa, Salvis Staģis

Fotogrāfiju autori:

Kaspars Vasaraudzis

www.csb.gov.lv
Lāčplēša ielā 1, Rīgā, LV-1301
Tālrunis 67366850, fakss 67830137
e-pasts csb@csb.gov.lv

gada pārskats
2018